

Objekt propojení člověka s přírodou

Adéla Nováková

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Tvorba prostoru

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Adéla Nováková**
Osobní číslo: **K20208**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Prostorová tvorba**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Objekt propojení člověka s přírodou**

Zásady pro vypracování

- Rozbor zadaného prostorového úkolu a vymezení jeho problematičnosti
- Historiografie daného problému
- Známé příklady stejných nebo podobných řešení (min. 3 příklady, včetně osobního vyhodnocení)
- Koncept a vývoj návrhu (včetně osobního stanoviska)
- Autorská zpráva popisující vybrané a schválené řešení
- Výkresová část a obrazová dokumentace
- Dokladová část
- Fyzický model vybraného řešení, příp. realizace/instalace.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

FRIEDMAN, Avi., 2013. *Innovative houses: Concepts for Sustainable Living*. London: Laurence King Publishing. ISBN 9781780672939.
SEHO, Hana, Michal BARTOŠ, Karel STIBRAL, Veronika FAKTOROVÁ, Pavel PAVLOVSKÝ, Radek SUCHÁNEK a Irena HRADECKÁ, 2020. *Útulny*. V Praze: FA ČVUT. ISBN 978-80-01-06709-3.
TICHÁ, Jana, 2017. *Architektura a krajina: texty o moderní a současné architektuře VII*. Praha: Zlatý řez, 164 stran; 22 cm. ISBN 978-80-88033-04-2.
VALEŠ, Miroslav, 2006. *Inteligentní dům*. Brno: ERA. 21. století. ISBN 80-736-6062-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. arch. Kamil Koláček**
Ateliér Tvorba prostoru

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2023**

Mgr. Josef Kocourek, Ph.D.
děkan

Ing. arch. Kamil Koláček
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 15. prosince 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 16.5.2023

Jméno a příjmení studenta: ADELA NOVAJKOVA'

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na propojení člověka s přírodou, na jehož základě byl navržen takový objekt, který by kromě poskytovaného přístřeší disponoval zážitkem z ubytování. V teoretické části je práce zaměřena na teorii biofilie, biofilní architekturu a dále pak na zážitkové pobyty. Výsledkem je návrh objektu vycházející z těchto zpracovaných témat, která podporují vztah k okolnímu přírodnímu prostředí.

Návrh je určen pro krátkodobé ubytování v odlehlých oblastech. Objekt bude soběstačný, poskytne komfortní zázemí a příjemnou atmosféru. Pracuje také s prosklenými stěnami a výhledem do krajiny. Cílem tohoto návrhu je poskytnout návštěvníkům zážitek, který umožní nejen relaxaci, ale podpoří i hlubší porozumění přírodě a zájem o její ochranu.

Klíčová slova: biofilie, biofilní architektura, zážitkové ubytování, propojení člověka s přírodou

ABSTRACT

The main focus of the bachelor thesis is the connection between man and nature. The object, which was designed, not only provides shelter, but also an experience. The theoretical part focuses on the theory of biophilia, biophilic architecture, as well as experiential stays. The designed object is composed of the aforementioned topics, which promote a good relationship with the surrounding environment.

The accommodation is intended for short-term stays in remote areas. The building is self-sufficient, and provide comfortable facilities and exudes a welcoming atmosphere. The design incorporates glass walls, that enable views of the landscape. The main aim is to give visitors an experience, which will provide them with relaxation, and also a deeper understanding of nature and interest to protect it.

Keywords: biophilia, biophilic architecture, experiential stays, the connection of man and nature

„Krása je forma určité věci. A určitou formu má každá věc. Z čehož vyplývá, že každá věc je svým způsobem z určitého hlediska krásná.“

– Vincent van Gogh

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu bakalářské práce Ing. arch. Kamilu Koláčkovi za jeho cenné rady, doporučení a trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Současně bych chtěla poděkovat také své rodině a přátelům, kteří mě při vytváření této práce podpořili a bez jejichž pomoci by nebylo možné práci dokončit.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	6
I TEORETICKÁ ČÁST	7
1 PROPOJENÍ ČLOVĚKA S PŘÍRODOU ZKRZE ARCHITEKTURU	8
1.1 VÝZNAM ARCHITEKTURY	8
1.1.1 Historie bydlení	8
1.1.2 Současné a budoucí bydlení	8
1.2 BIOFILIE	9
1.2.1 Historie biofilie	9
1.2.2 Biofilie v oblasti architektury a designu	10
1.3 PROPOJENÍ ČLOVĚKA S PŘÍRODOU	10
1.3.1 Inspirativní projekty propojení měst a krajín	11
2 ZÁŽITKOVÉ POBYTY	12
2.1 GLAMPING	13
2.2 INSPIRATIVNÍ PROJEKTY PODOBNÝCH ŘEŠENÍ	15
II PRAKTICKÁ ČÁST	17
3 AUTORSKÁ ZPRÁVA	19
3.1 KONCEPT (HLAVNÍ MYŠLENKA)	19
3.2 URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ	20
3.3 ARCHITEKTONICKÉ, VÝTVARNÉ, MATERIÁLOVÉ A DISPOZIČNÍ ŘEŠENÍ	20
3.4 KONSTRUKČNÍ A STAVEBNĚ TECHNICKÉ ŘEŠENÍ A TECHNICKÉ VLASTNOSTI STAVBY	22
3.5 HOSPODAŘENÍ S ENERGIEMI	23
III PROJEKTOVÁ ČÁST	24
ZÁVĚR	39
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	40
SEZNAM OBRÁZKŮ	42
SEZNAM PŘÍLOH	43

ÚVOD

Spojení člověka s přírodou je dlouhodobým zájmem lidí, vědců i designerů. Zatímco se podle některých názorů dnešní moderní doba a svět od přírody vzdalují, druhá část vidí architekturu jako prostředek k překlenutí propasti, která vztah člověka s přírodou narušuje.

Práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část se zabývá problematikou propojení člověka s přírodou prostřednictvím architektury s využitím teorie biofilie a biofilní architektury. To naznačuje, že mají lidé vrozený vztah k přírodě. Začleněním přírodních prvků do architektonického návrhu či práce s přírodními materiály může mít pro jednotlivce i celou společnost významný přínos.

Dalším řešeným tématem v této kapitole je zážitkové ubytování. Jedná se o rostoucí trend v cestovním ruchu, který je zaměřen na poskytování atraktivních poutavých zážitků a služeb zákazníkům. Součástí tohoto tématu jsou i příklady vybraných typů zážitkového ubytování a příklady podobně zpracovaných řešení. Tento koncept ubytování lze brát jako způsob, jak vytvořit hlubší spojení s přírodou prostřednictvím imerzního designu.

Bakalářská práce zkoumá vzájemný průnik těchto témat a jejím výsledkem je návrh zařízení pro krátkodobé ubytování v odlehlých lokalitách. Zahrnuje principy biofilní architektury a zážitkového ubytování s cílem prohloubit spojení člověka s přírodou v různých typech krajin. Praktická část je tedy věnována autorské zprávě a technickému řešení návrhu.

Navržený objekt je určen pro jednotlivce nebo menší skupinku, kteří si chtějí užít pobyt v klidné tiché přírodě bez rušivých vlivů rychlé a hektické společnosti. Je vhodným objektem pro lidi, kteří rádi tráví čas v přírodě nebo k ní naopak svůj vztah chtějí nalézt.

Myšlenka vyplývající z této práce spočívá v tom, že díky navrhování staveb, které toto propojení upřednostňují, jsme schopni pozitivně ovlivnit spokojenost jednotlivce, podpořit hospodaření s životním prostředím a vytvořit udržitelnější a kvalitnější životní prostředí. Zároveň je díky vhodnému designu možné, aby architektura sloužila jako spojnice mezi člověkem a přírodou, která prohlubuje tento vztah a vyvrátí tak myšlenku moderního světa oddalujícího se od přírody.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 PROPOJENÍ ČLOVĚKA S PŘÍRODOU ZKRZE ARCHITEKTURU

1.1 Význam architektury

Od počátku lidstva zastává architektura užitnou funkci jako jednu z nejdůležitějších. Pod sebezáchovy a hledání bezpečí a další způsoby přežití, kdy lidé ohrožováni vnějšími přírodními vlivy a divokou zvěří hledají útočiště, které zprvu směřují k jeskyním. Dalšími funkcemi, které architektura zastává, je funkce sakrální, reprezentační, symbolická, estetická či užitná (Gympel a Breitling, 2013).

1.1.1 Historie bydlení

Zrod architektury můžeme začít datovat již od doby Neolitu, kde dostává i svou funkci a začíná se členit na světskou, kultovní a obytnou. Tyto stavby vznikají z dostupných materiálů, jako je dřevo, hlína a kámen. Díky nim člověk dostává prostor pro objevování světa a pomalu opouští jeskyni. V této době se začíná usazovat a obdělávat půdu. Začíná se rozvíjet řemeslo, a člověk si tak architekturu přizpůsobuje svým potřebám (Mráz, 2009; Syrový, 1974).

Středověká architektura

V období středověku zastává funkce především pro vládnoucí složky, církev a světskou architekturu. Později společně s vývojem lidstva se mění i další poslání architektury a stavitelství. Už nemá sloužit pouze pro vyšší společenské třídy, ale stává se součástí všech lidí a součástí běžného života. Společně s vývojem obydlí se vyvíjí i vnější prostory postupně se otevírající veřejné společnosti (Syravý, 1974).

Lidové stavby

Vývoj lidové architektury se pohybuje v rozmezí od raného středověku až po dvacáté století. Lidové stavby se řídí pravidly, aby co nejvíce vyhovovaly každodenním potřebám a potřebám daného řemesla. Jsou ovlivněny okolním prostředím, místními dostupnými materiály a způsobu hospodaření.

Multifunkční stavby tohoto typu jsou schopny zastávat funkci obytnou, hospodářskou a technickou, s důrazem na estetičnost. Mezi nejstarší vesnické obydlí pravděpodobně můžeme řadit zemnice a polo zemnice. Pocházejí z raného středověku, kde je stavba principiálně zcela nebo jen částečně zasazena do terénu. Tento typ domu má jednoduchý tvar čtvercového či obdélníkového půdorysu s otevřeným ohništěm sloužícím k vaření (Hájek, 2001).

Postupem času se stavby zarovnávaly na úroveň terénu či dokonce zvyšovaly nad něj. Začínalo se přemýšlet nad komfortem bydlení a nad rozdělení prostor pomocí jednotlivých místností. Zde se setkáváme s jedno, dvou nebo třech pokojových staveb se síní, pokojem a komorovou částí. Součástí

přetrvává otevřené ohniště, které až později bylo doplněno o dýmník, díky kterému byla většina kouře odváděna mimo jizbu (Hájek, 2001).

K úplnému odstranění kouře došlo až po přesunutí ohniště do síně, kde tak vznikl uzavřený prostor pro kuchyň, později pojmenovanou černá kuchyně. Název vychází ze začmouzených zdí kvůli otevřenému ohništi. V druhé polovině 19. století se setkáváme se zavedením litinových sporáků (Hájek, 2001).

1.1.2 Současné a budoucí bydlení

Bydlení v dnešní době přináší hodně nároků a požadavků. Každý chce bydlet co nejlépe v co největším blahobytu. Zároveň je v dnešní době kladen velký důraz na spotřebu energií a vztahu vůči životnímu prostředí.

Podle Friedmana začala na počátku 21. století rychlá řada společenských transformací, které budou mít vliv na způsob, jakým lidé budou v následujících desetiletích žít a bydlet po celém světě. Architekti a projektanti berou v současnosti více než kdy jindy v potaz urbanistické faktory, a snaží se navrhovat stavby, které by zapadaly do svého okolí a fungovaly v návaznosti na místní zvyklosti a potřeby. Vznikají nové trendy v oblasti bytového designu, a jaké faktory vedou ke společenským změnám a novým požadavkům na bydlení. Mezi tyto faktory patří proměna rodiny a vznik netradičních domácností, nárůst počtu starších lidí, nárůst nákladů na výstavbu a globální ekologické problémy. Souběžně s těmito změnami vedly nové životní zvyky k zájmu o nové prototypy bydlení. V návaznosti se přizpůsobuje například výroba nábytku, která se stává stále šetrnější k přírodnímu prostředí a používá recyklované a udržitelné materiály (Friedman, 2013).

Kvůli těmto nárůstům je vlastní bydlení pro mnoho lidí nedostupným. Mnoho architektů a projektantů se zaměřuje na rozšiřitelné a přizpůsobitelné složky, které zahrnují kupříkladu snižování nákladů a zohledňují globální i lokální ekologické problémy. Více se uvažuje o domech nezávislých na vnějších zdrojích energie. Dalším faktorem ovlivňujícím myšlení architektů a projektantů je vztah obydlí s jeho okolím. Celkově se zdá, že v oblasti bydlení a interiérového designu se dají předpokládat velké změny, které budou hrát důležitou roli v budoucím vývoji společnosti, kdy se neustále vyvíjejí a mění trendy a technologie (Friedman, 2013).

Ačkoliv se současní architekti zabývají právě udržitelností a dopadem na životní prostředí, spousta staveb se tomuto tématu značně vyhýbá. Spotřebou materiálu na výstavbu, spotřeba energií a její využití. Budoucností architektury by tedy ideálně byla soběstačná stavba využívající obnovitelných zdrojů, postavena z šetrných a udržitelných materiálu posilující biodiverzitu, která by po sobě nezanechala žádnou stopu (Page, ©2022).

Inteligentní bydlení

Jedná se o stavbu vybavenou počítačovou a komunikační technikou, která je navržena tak, aby zajišťovala komfort a potřeby obyvatel. Reaguje na světlo, teplotu, klimatizace či větrání. Zároveň by měla být navržena tak, aby dokázala hlídat a případně snížit spotřebu energie (Valeš, 2006).

Inteligentní dům by měl hlavně ulehčit a zpříjemnit bydlení. Je kladen důraz na jednoduchost ovládání a intuitivní chování techniky. Mělo by být k dispozici několik režimů reagujících na obyvatele a jejich potřeby. Dalším důležitým prvkem je úspora energií a reakce systému na možné plýtvání. Regulace topení a světla např. při odchodu obyvatel z domu, vypnutí topení při dlouhodobě otevřeném okně či senzor pohybu při rozsvícení světel. Energie spotřebována na chod systému je však oproti ušetřeným energiím zanedbatelnou (Valeš, 2006).

Zelená architektura

Zelená architektura je architekturou šetrnou k životnímu prostředí. Minimalizuje škodlivé účinky stavebních projektů na životní prostředí a lidské zdraví. Cílem takovýchto staveb je udržitelnost a soběstačnost. Využívá obnovitelné zdroje, jako je solární či větrná energie, pracuje se zachycováním a opětovným využíváním dešťové vody. Snaží se minimalizovat poškození přirozeného prostředí, používat netoxické a lokální materiály, které eliminují přepravu na dlouhé vzdálenosti a zabývá se recyklací použitého materiálu a architektonického odpadu (Craven, ©2019).

Záměrem architektů by měla být snaha o neutrální uhlíkovou stopu v nových projektech, stavbách či renovacích. Mezi hlavními argumenty proč pracovat s udržitelností je především ochrana životního prostředí, snížení odpadu a spotřeby energie a zlepšení zdraví a komfortu obyvatel budovy. Několik výzkumů poukazuje na skutečnost, kdy lidé žijící v udržitelnosti nebo její blízkosti, vnímají lepší zdravotní stav hlavně díky lepším podmínkám vzduchu a vody. Zároveň zde hraje velkou roli výběr materiálů nejen při návrhu konstrukce a opláštění budovy, ale i v interiéru. Často se zde přemýšlí o přírodních texturách, přírodní barevnosti a správně zvolených tónech. Mezi vhodné materiály patří například dřevo, kámen a kůže (Craven, ©2019; Fibre Guard, ©2021).

1.2 Biofilie

Biofilie je koncept, který tvrdí, že jako druh jsme geneticky předurčeni k tomu, abychom vyhledávali spojení s přírodou a jinými životními formami. Je to v podstatě biologický aspekt našeho vztahu k přírodě, který souvisí s naší evoluční historií. Tento koncept vznikl na základě biologů, kteří studovali, jak naši předkové přežívali v přírodě a jaké zákonitosti k tomu potřebovali (Librová, 2006).

Podle této teorie je v nás zakódována touha po přírodě, na které jsme byli v minulosti z hlediska přežití závislí. Propojení s ostatními formami života je také díky tomu, že jsme byli původně stvořeni jako součást přírody, což v nás i nadále zanechalo pocit propojení. Biofilie tedy popisuje naše přirozené spojení s přírodou, které jsme po tisíciletí rozvíjeli a které je i teď součástí naší psychiky a našeho zdraví. Z tohoto pohledu je náš vztah k lesu a přírodě nejen kulturně a historicky ukotven, ale je ukotven i biologicky. Dokáže nám poskytnout přehlednější pohled na náš dosavadní vztah k přírodě a porozumět potřebě být v kontaktu s přírodou a proč se v přírodním prostředí cítíme dobře (Librová, 2006).

1.2.1 Historie biofilie

O biofilii se poprvé zmínil psycholog Erich Fromm při zkoumání podstaty člověka neboli podstaty definující lidstvo. Vnímá, že lidské uvědomování si svého bytí a smrtelnosti je něco, co je od přírody odlišuje, což v nich může vyvolávat pocit k obavám, úzkosti a konfliktu. K překonání této úzkosti vydefinoval dvě cesty. První zpátečnickou cestu narcismu a násilí. Druhým směrem je progresivní cesta svobody a biofilie, kde je biofilie charakterizována jako láska k životu a živým procesům (Soderlund a Newman, 2015).

Jako koncept zabývající se o působení biofilie na člověka byla biofilie poprvé představena biologem Edwardem Osbornem Wilsonem v roce 1984. Na základě evoluční historie našeho života v přírodním prostředí vysvětlil po teoretické stránce vrozenou lidskou potřebu navázání spojení s přírodou. Obecně lze říci, že studium biofilie pomohlo k lepšímu porozumění významu přírody v našem životě a potenciálních výhod zapojení přírodních prvků do našeho prostředí. V současné době je koncept biofilie stále oblíbenější a rozšířenější a využívá se například v architektuře, kde se snažíme vytvářet prostředí, které je pro nás co nejpříjemnější a které respektuje naše přirozené biologické spojení s přírodou (Librová, 2006).

Prostřednictvím kulturního vývoje nacházíme vztah k přírodě a zacházení s ní. Jedná se o proces, který propojuje naše přirozené sklony v chování s konkrétními zvyklostmi. Podle Wilsona se pak u biofilie nejedná o pouhý instinkt, ale souhrn učebních pravidel, které lze zkoumat. Lze je potom rozdělit do jednotlivých škál, od přitažlivosti k odporu či od klidného pocitu k obavám a strachu. Jak využíváme životní prostředí, závisí mnohdy i na uplatňování pravidel různé společnosti. Podle některých teorií, například Wilsonovy, však naše vrozené vnímání přírody zůstává ovlivněno kulturní historií. Tyto prvky ovlivňují naše priority a chování, se kterými se můžeme setkat například u zoologických zahrad či přirozeného hledání bydlení s adekvátním výhledem na krajinu. Tyto prvky jsou společností shledávány za funkční, protože lidé jsou v těsném kontaktu s přírodou a poznávají ji více či méně napřímo. Mnoho našich nynějších pravidel pro zacházení s přírodou a dalšími druhy se odvíjejí od naší historie styku s

přírodou a krátké éry, během níž se životní prostředí rychle mechanizovalo a změnilo náš pohled na hodnotu jiných živočišných a rostlinných druhů (Barbiero a Berto, ©2021; Krčmářová, 2009).

1.2.2 Biofilie v oblasti architektury a designu

Na konferenci v USA roku 2006 se sešli zaujatí účastníci z řad akademické půdy, průmyslu, státní správy, finančních oborů a občanské veřejnosti, kde mohli o hypotéze biofilie diskutovat. Zaměřili se na praktickou realizaci jejich výhod do městského designu a architektury. Z této konference vznikla kniha *Biophilic Design: The Theory, Science and Practice of Bringing Buildings to Life*, která vytvořila mezioborové základy pro biofilní přístup k navrhování architektonicky zastavěného prostředí (Soderlund a Newman, 2015).

Hlavním tématem literatury o biofilním designu je námět, kde lidé v dnešní moderní době v rámci přístupu k navrhování budov cosi vytratil. Spjatost člověka s přírodou se v historii odráží v organických tvarech konstrukcí, v materiálech, v prostorech, u kterých si v ní bereme inspiraci. Dále v bydlení v těsné, ale respektující blízkosti přírody. Odkazují se na zelenou architekturu, kde do zeleně opláštují stěny a střechy. Díky tomu tento prvek poskytuje estetiku, izolaci, a možné využití v oblasti pěstování potravy či zahradničení. Moderní architektura však tento rozsah ztrácí a může za to i pokrok v oblasti průmyslu a technologií, jež poskytl prostředky ke strohosti a již zmíněné mechanizaci budov a designu (Soderlund a Newman, 2015).

Architekti a designéři zabývající se biofilii se shodují v názoru, že moderní města či moderní design postrádají vrozené spojení člověka s přírodou v každodenním životě, což je potřeba znovu obnovit. Příroda by se měla stát součástí všech našich budov a městského života, protože i u nás jako u biologické bytosti může nastat problém, kdy dochází k fyzické, emoční a psychické nepřizpůsobivosti. To může v některých případech vést až ke stresu a duševním zdravotním problémům (Soderlund a Newman, 2015).

Skrze architekturu a design bychom rozvinutím biofilního spojení s přírodou měli být schopni pozitivně ovlivňovat fyzické a psychické stavy člověka. Na takovéto ovlivnění můžeme narazit už v průběhu historie, kde k podobným případům docházelo, ne však vždy zcela vědomě (Soderlund a Newman, 2015). Hlavním principem je zcela jednoduchá myšlenka. Aby se zlepšila kvalita života, je třeba propojit lidi s přírodou. Řešením je hledání alternativních způsobů, jak do navrhovaných projektů zapojit přírodu, a to buď pomocí přírodních prvků, nebo technik, či jiným řešením. (Baratto a Duduch, 2023)

Prvky používané a zohledňované u biofilních návrhů rozdělili Soderlund a Newman (2015) celkem do tří kategorií. Příroda v prostoru, přírodní analogie neboli napodobení a příroda daného prostoru (Soderlund a Newman, 2015).

Příroda v prostoru

Do této kategorie můžeme začlenit prvky, které vizuálně propojují zastavěný prostor s přírodou. Patří sem vnitřní i venkovní rostliny, zelené živé plochy jako jsou stěny a střechy, využití vody a popřípadě i začlenění zvířat, které v tomto ohledu přinášejí především pohyb do místností. U nevizuálního spojení s přírodou pak vnímáme a pracujeme se slunečním světlem, strukturovanými materiály, zvuky ptáku či jiné zvěře, počasí a řadíme sem i vůně či pachy přírody (Soderlund a Newman, 2015).

Další kategorií jsou nerytmické podněty atakující naše smysly. Sem řadíme mraky, stíny, zvuky přírody a případně odrazy vody. Dále je kladen důraz na práci s dynamickým a rozptýleným světlem, kde se zohledňuje světlo z různých úhlů, denní a okolní rozptýlené světlo. Zohledňujeme například i tepelnou proměnlivost a variabilitu proudění vzduchu či sezónní a denní režimy (Soderlund a Newman, 2015).

Přírodní napodobování

U těchto kategorií se využívají biomorfí formy a vzory u stavebních forem a strukturálních systémů. Jedná se o abstraktní formy inspirované přírodními tvary a organismy. S tímto pojmem se setkáme i u organické architektury a designu. I výběr vhodných přírodních materiálů, barev a textur spadá pod tuto kategorii. V neposlední řadě sem můžeme zařadit i vhodný výběr rostlin (Soderlund a Newman, 2015).

Příroda daného prostoru

Poslední skupina reaguje na způsob, jakým lidé vnímají na prostorové uspořádání. Patří sem vyhlídky, balkony i otevřené půdorysy. Dále prostory sloužící k úkrytům, například stříšky nad hlavou, chráněné prostory, ale také snížené stropy. Konečnou kategorizací jsou zohledněny pocity rizika a nebezpečí, kde se setkáváme s velkoformátovými okny a prosklenými stěnami, vyvýšenými chodníky či visutými stezkami a lávkami (Soderlund a Newman, 2015).

1.3 Propojení člověka s přírodou

Environmentální etika se snaží najít nový přístup vztahu mezi člověkem a přírodou. Dnešní lidé se často potýkají s míněním, kdy považují sebe jako člověka za pána všeho živého, což častokrát vede k neudržitelnosti. Existují různé představy o tom, jaký by tento nový přístup měl být. Primárně by se mělo odlišovat pochopení pro důležitost role přírody, která ale v některých případech začíná ustávat. Ideální typ člověka, který by podpořil a zastal se přírody v tomto ohledu, hledá environmentální etika v minulosti. Odkazuje se na člověka zkušeného využívajícího a myslícího racionálním rozumem. Nebo v budoucnosti, kdy se předpokládá, že člověk použije svůj rozum a intelekt k přeměně světa, přičemž ho zbaví všech nešťastných civilizačních utrpení, poruch a omylů. . V takovém případě se pak dostáváme k ideji rajské zahrady, kde by díky takovému přepracování nového světa člověk dokázal strávit svůj život.

Tyto představy jsou spíše utopické a nejsou reálné. Místo toho by se lidé měli snažit zapadnout do přírodního prostředí a neovlivňovat ho negativně. Příroda má svou vlastní sílu, kterou často přehlízíme a mnohdy i zneužíváme. Je však důležité si uvědomit, že bez přírody by lidstvo nemohlo existovat (Seho, et al. 2020).

1.3.1 Inspirativní projekty propojení měst a krajín

Zahradní město

Smyslem koncepce zahradního města nemá spočívat ve snaze vytvoření nového a kvalitnějšího vztahu ke krajině, ale spíše vnesením přírody, i když třeba umělé, do městského uspořádání, které přináší novou kvalitu (Seho, et al. 2020).

Na rozvoji zahradních měst se podílel anglický urbanista Ebenezer Howard, když navrhl založení nového typu města, jehož cílem je odstranit nebo jen snížit rozdíly mezi venkovskými a městskými sídly. Tato myšlenka vzniká v době velkého rozrůstání a rozvoje měst. Navrhoval výstavbu zahradních měst, která by umožnila svým prostorovým uspořádáním vytvářet ekologicky příznivé prostředí. Cítil na ekonomické a kulturní výhody města a zároveň ekologické výhody venkova. Vycházel z toho, že velké město ničí samo sebou svým růstem počtu obyvatel, které vedou k dopravním zácpám a přetížení. To ho přivedlo k záměru vytvořit nový model města, které by při svém růstu neničilo samo sebe a neselhávalo by (Gatarić, Belij, Đerčan a Filipović, 2019).

Na základě toho byl vytvořen koncept ideálního města, které v první řadě musí vyhovovat jeho obyvatelům. Koncepce počítala se 32 000 obyvateli, z toho 2000 má žít v zelené neboli zemědělské oblasti. Naplánované území směřuje do radiálně koncertovaného konceptu, v jehož středu je městské náměstí též kruhového tvaru. Součástí pak je šest bulvárů táhnoucích se radiálně od středu po okraj města, které zároveň využívá k rozdělení města na šest sídlišť. V každé této části pak počítá s jednou školou. Po obvodu města je umístěna průmyslová zóna zahrnující továrny, sklady a dílny společně s kruhovou železnicí obklopující celé město. Za touto průmyslovou hranicí podle územního plánu města obklopuje zelený pás určený pro zemědělství, sportovní aktivity a relaxaci. Kromě zajištění kontaktu se zelení pro místní obyvatele, má tato zelená zóna ještě funkci omezit populační a prostorový růst města a jeho obyvatel. Zároveň pokud by k tomuto růstu došlo, počítá se s nově postaveným městem navazujícím na hranice již stávajícího urbanismu (Gatarić, Belij, Đerčan a Filipović, 2019).

Lineární město

Příkladem lineárního města uvádějí autoři rozvoj Madridu od Artura Soria y Mata. Původní myšlenky lineárního města sahají až k socialistickým idejím, které se snažili zlepšit životní prostředí, podobně jako

tomu bylo u zahradních měst. Španělský inženýr a filantrop Arturo Soria y Mata zveřejnil v roce 1892 projekt zvaný Ciudad Lineal, který se zabýval rozvojem Madridu, kde lineární město sehrálo roli manifestu sociálního rozvoje prostřednictvím urbanismu. Soria byl průkopníkem navrhování sídel na základě dopravních řešení a podřídil tomu i samotnou urbanistickou strukturu. Centrum nahradil ubíhající prostor bez hierarchie, kde se osou města stala komunikace rozdělená stromořadím na tramvajovou trať, vozovku, obslužné cesty kolem domů a pěší stezky (Seho, et al. 2020).

Tramvajová trať se stala nejen osou celé struktury města, ale také způsobem umožňujícím navrácení se k přírodě tím, že obyvatele vyvedla z města do přírody. Základem koncepce vzniku tohoto typu města se stalo rozdělení pohybu a zejména rychlé propojení starého města pomocí nového rychlého dopravního prostředku. Tento koncept poskytuje nový rozměr vztahu mezi městem a přírodou, umožňuje využití kvality obou a předpokládá zrychlení času a zmenšení vzdáleností, které zcela mění současný vztah k místu (Seho, et al. 2020).

2 ZÁŽITKOVÉ POBYTY

Tento trend se v posledních letech stal velmi populárním a je velmi oblíbený mezi cestovateli, kteří chtějí zažít něco nového neobvyklého a netradičního. Signifikantním rozdílem oproti klasickému ubytování je vytvořit pro návštěvníky interaktivní, více smyslový prožitek, který prohlubuje atmosféru daného místa a kupříkladu může vycházet z kultury tamních provozovatelů. Návštěvníkům tak umožní lépe poznat místní kulturu a tradice a vytváří dojem, že jsou návštěvníci součástí místní identity. To se může projevit například v designu a dekoraci pokoje, které mohou být inspirovány místními zvyky a tradicemi. Takové ubytování pak může často atakovat divákovi smysly a prohloubit tak celkový dojem z nabízeného zážitku (Česalová, 2021).

Útulny

V přírodě slouží jako poskytovatel toho nejnütnějšího k přežití. Zcela jinak se liší od moderních domů, kde je vše po ruce s určitým komfortem a pohodlím. Zatímco moderní domy jsou plné elektroniky a vybavení, útulny nabízejí jednoduchost a minimalismus, který umožňuje plně se koncentrovat na přítomnost a kochat se klidem a krásou přírody. Jde o menší, obyčejný dřevěný dům či chatu s jednoduchou konstrukcí. Obvykle slouží jako úkryt na noc nebo před špatným počasím. Najdeme ji převážně na špatně dostupném či odlehlém místě (Seho, et al. 2020).

V těchto útulnách nenajdeme tepelné ani světelné zdroje. Složitější je to tu také s pohodlným spaním nebo vodou, kterou najdeme spíše v podobě blízkého pramene nebo získanou deštěm. Tyto objekty jsou určeny především pro turisty, u kterých se předpokládá, že jim k odpočinku postačí střecha nad hlavou. Ovšem i v některých útulnách se setkáme s určitým vybavením a komfortem, kterým může být postel nebo kamna (Seho, et al. 2020).

Útulny však nemusí sloužit zcela jen jako prostředek k přežití při vyčerpání či nepříznivému počasí. Může se z nich stát přírodní divadlo, jež můžeme vnímat všemi smysly, Mohou být skvělým místem pro pozorování zvířat a pochopení jejich vztahu s přírodou. Největší předpoklad k dosažení tohoto cíle má právě ta útulna, která poskytuje pouze nepostradatelné potřeby pro člověka. Odprošťuje se od přísunu elektřiny a zároveň nabízí průhledy do krajiny či na nebe navrženými průhledy, případně z vyhlídkových oken nabízí prostor k pozorování zvířete, ptactva a dalších živočichů, nebo prostě jen k pozorování okolí (Seho, et al. 2020).

Celkově jsou útulny ideálním prostředkem, jak se odpojit od rušného moderního světa a užívat si klidného pobytu v přírodě. Příkladem útulny v Česku je útulna ATÚLN, která byla navržena studenty Fakulty architektury ČVUT v Praze.

Obrázek 1 – ATÚLN na Klínových Boudách, foto Krakonoše (2022)

Obytné přívěsy a obytná auta

Další typ netradičního avšak zážitkového bydlení můžou nabízet obytná auta nebo přívěsy. Jedná se o speciálně navržená auta určená k bydlení. Tento způsob bydlení se stává čím dál více oblíbenou volbou pro mnoho lidí hlavně díky možnosti svobody a flexibility. Jsou často využívána lidmi, kteří upřednostňují vlastní zázemí před hotelovým prostředím a často mění pozice navštěvovaných destinací. Součástí vnitřního vybavení je kuchyňka, jídelní prostor, koupelna a samozřejmě je potom lůžkový prostor (Jordan, 2022).

Princip bydlení v obytných autech či autech upravených pro pobývání spočívá hlavně v organizaci a uspořádání malého omezeného prostoru. Hlavním aspektem navyknutí si na tento způsob bydlení je spokojit se s minimalistickým stylem života a naučit se, že všechny věci tu mají své přesné místo. Při navrhování se zde využívá každý milimetr. Myslí se na úložný prostor a pohodlnou, avšak nevelkou provozní komunikaci s maximálním využitím minimálních ergonomických zásad (Jordan, 2022).

Historik, portrétista a krajinář John B. Bachelder určil tři způsoby táboření: pěšky, na koni, což umožňovalo mít více vybavení a zásob, a s koněm a vozem. Poslední způsob byl nejkomfortnější, protože umožňoval přepravu většího množství vybavení a zásob a také táborníků, kteří nebyli připraveni na náročné podmínky ostatních dvou způsobů (Young, 2018).

Obytný přívěs a obytné auto jsou typy vozidel, které primárně slouží jako mobilní bydlení. Jsou mezi nimi však rozdíly, které tyto dva typy rozlišují. Obytný přívěs je v podstatě přívěs připojený k tažnému vozidlu, zatímco obytné auto je samostatné vozidlo. Výhodou obytného přívěsu je hlavně možnost

odpojení obytné části od auta, což nám umožní cestovat po okolí pouze s autem. Tento typ vozu se vyplácí především v místech, kde se plánuje zůstat trvalejší dobu. Naopak obytné auto upřednostňují lidé, kteří destinace rádi mění a střídají, a nezdrží se na jednom místě déle, než pár dní (Hájek Velinská et al. 2022).

Nicméně život v obytném přívěsu nebo autě má i své nevýhody. Krom omezeného prostoru a nedostatku soukromí je také důležité myslet na odpovídající zázemí nabízející přístup k elektřině, vodě a odpadům. Život na cestách také vyžaduje jistou míru adaptability a schopnosti přizpůsobit se různým podmínkám a situacím (Jordan, 2022).

Obrázek 2 – Půdorys obytného auta. Foto Ricky Smalls (2019)

2.1 Glamping

Glamping je koncept, který se po celém světě stále více rozvíjí a přináší nové možnosti cestování a ubytování. Je to místo, kde se setkává příroda s moderním luxusem. Mnoho textů uvádí, že se jedná o mnohem pohodlnější a kouzelnější verzi klasického kempování. Luxusní stany a chatky jsou situovány v krásném přírodním prostředí a nabízejí moderní vybavení a pohodlí. Mnoho glampingů se navíc snaží co nejvíce omezit dopad na životní prostředí, což se týká třeba využívání obnovitelných zdrojů energie a vody (Glamping, ©2023; Lefebvere, ©2023).

Vyhledávaným ubytováním u mnoha lidí ustává dobře hodnocený hotel, spousta z nich upřednostňuje dobrodružství v podobě luxusního stanování, které umožňuje prožití autentických zážitků po celém světě. Vyvinulo se z tradičního kempování, se kterým se nejčastěji setkáváme při turistice. Mnozí z nich volí tuto alternativu, díky níž zažijí jedinečné zážitky a zároveň se dokáží přiklonit k navázání vztahu k přírodě. Dle názoru vědců má pobyt v přírodě vliv na psychické i fyzické zdraví člověka. Oproti nocování např. v útulně se zde počítá se s alespoň minimálně vybaveným zázemím. Měla by zde být k dispozici

voda a teplo. Turisté využívající tento druh zařízení by se zde měli obejít bez vlastního vybavení (Chárová, 2019; Glamping, ©2023; Lefebvere, ©2023).

Týpí

Týpí je typ přístřešku kuželovitého tvaru podepřený dřevěnými tyčemi postavenými do kruhu, potaženými potahy z bizoních kůží. Díky svému vysokému sklonu odolává a chrání před silným větrem, deštěm i sněhem. Tento typ přístřešku byl tradičním obydlím indiánských kmenů, které jej používali především díky jeho možnosti snadného skládání a rozkládání. Týpí zároveň nese symbolický význam a je často spojován se spiritualitou a tradicemi indiánských kmenů (Gadacz, 2017 Hearthworks, ©2023).

Jako materiál se tradičně používají dlouhé dřevěné tyče pokryté pláštěm. Existuje mnoho variant odlišujících různé typy týpí. Liší se v konstrukci nebo ve velikosti a v uspořádání pro různý počet lidí. Konstrukce týpí je vyrobena ze dřevěných kůlů, kterých je obvykle dvanáct, obalených do kůže. V dnešních modernějších verzích týpí se setkáváme s inovativnějšími materiály, kde například kůži nahrazuje nylon. V horní části u sbíhajících se dřevěných kůlů se uprostřed stanu nachází otvor, sloužící k odvětrávání kouře z ohně rozdělávaného uprostřed stanu. Dalším způsobem stavění byla jedna centrální tyč s napnutou plachtou závislou na tahovou pevnost plachty, nosných lan a kolíků. Ačkoliv se týpí spojuje převážně s Americkými indiánskými kmeny, díky jeho odolnosti, stabilitě a tepelné účinnosti se tento typ stanů stal oblíbeným i v Evropě a v Asii (Gadacz, 2017; Hearthworks, ©2023).

I týpí patří mezi oblíbené prvky alternativního a zážitkového bydlení. Díky své odolnosti je ideálním bydlením pro ty, kteří chtějí žít v kontaktu s přírodou a současně mít pocit bezpečí (Gadacz, 2017)

Obrázek 3 – Ubytování v týpí stanu Freya. Foto GURON (2022)

Chaty, cabineering

Cabineering je trendem v cestování, který nabízí mnoho luxusních ubytovacích zařízení. Poskytuje cestovatelům za dobrodružstvím pohodlí domova v některých z nejdlehlších oblastí po celém světě. Tento typ chaty je ideálním místem pro ty, kteří vyhledávají krásy přírody z pohodlí domova skrze výhledy do přírody. U některých ubytovacích zařízení tohoto typu nalezneme i komfortně vybavené zázemí v podobě moderní kuchyně, koupelnu, přístup elektřiny, teplé vody a tepla.

Obrázek 4 – Cabins. Foto Galmping.com (2023)

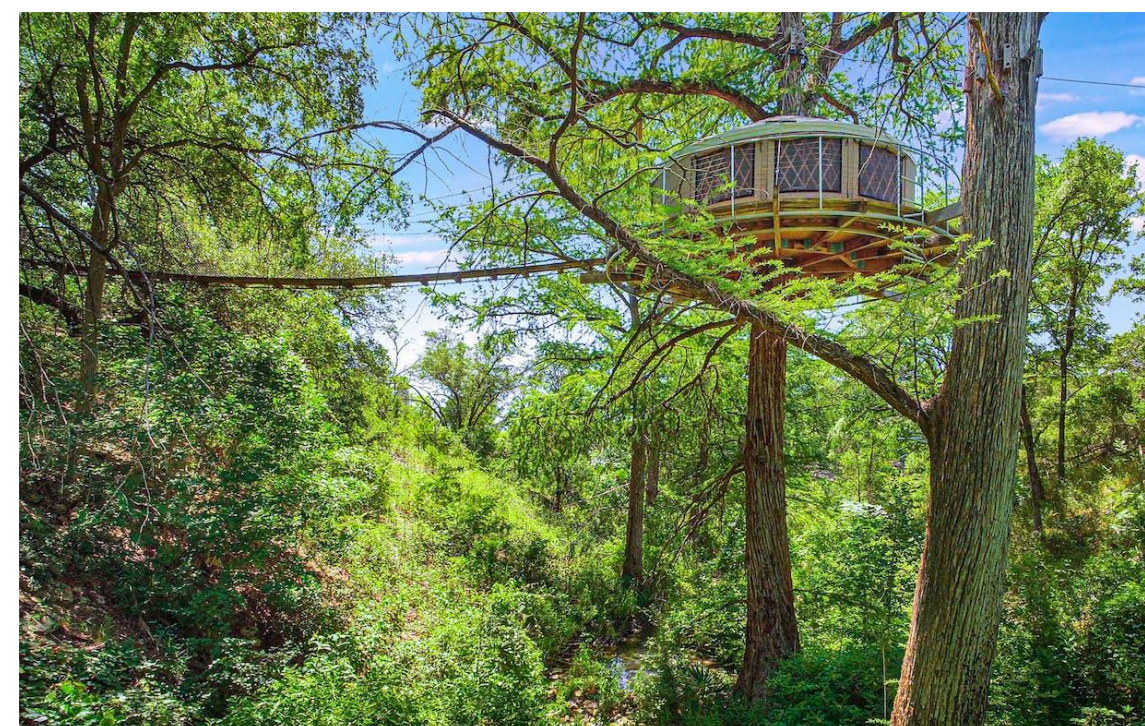
Treehouses

Bydlení v korunách stromů má v minulosti převážně bezpečnostní význam. Pro svou vlastní ochranu si raný člověk stavěl domy na stromě, aby unikl před nebezpečím hrozcím na zemi. Ukrývali se před divokou zvěří a přírodními hrozbami. Na konci 16. století vydává Sir Walter Raleigh knihu o objevení Guanské říše, ve které se zmiňuje o cestě Kryštofa Kolumba do Ameriky, kde objevuje kmen stromových obyvatel. Ty využívali výškové obydlí jako ochranu před velkými hejny komárů, které jsou hrozbou především po soumraku. Dále se zmiňuje o španělských nájezdnících napadající místní domorodce ve svých stromových obydlích (Ellisa a Andriani, 2015).

Přestože je obývání stromů praktikováno již dávno a není žádnou novinkou, i dnes se s ním setkáme. Spíše se ale jedná o zastaralou tradici. Ovšem u primitivních národů a kmenů se tento typ bydlení zachoval a je stále aktuálním (Ellisa a Andriani, 2015).

Konkrétně na území jihovýchodní Nové Guinei, kde jsou místní kmeny nedotknuty okolním moderním světem, jsou typická stromová obydlí umístěna 10 – 12 metrů nad zemí. Setkáme se ale i s výjimkou, kdy dosahují výšky až 35 metrů. Jsou podepřeny kůly, podlaha tvořena z dřevěných prutů pokrytá kůrou a lýkem (Ellisa a Andriani, 2015).

Zatímco se v historii tento typ obydlí odkazuje na ochrannou funkci a slouží především jako obydlí pro přežití, dnešní funkce je zcela odlišná. Lidé ho dnes využívají k pozorování přírody, relaxaci, nebo jako herní domek pro děti. Novější domky jsou doplněny o pohodlné zázemí zahrnující televizi a pohovku. I v hotelnictví je tento typ velmi úspěšným. Jedná se o neobvyklé zážitkové ubytování, které nám nabídne netradiční nahlédnutí na přírodu. Z vyvýšeného místa je nabídnuto krajinné pozorování přírody a divoké zvěře. Narazíme na ně v lesích či džunglích, obvykle v odlehlých částech, kde se soustředíme na nerušený klid divočiny (Ellisa a Andriani, 2015).

Obrázek 5 – Dům na stromě Jurta Lofthaven. Foto Alexandra Villarreal (2020)

Sudy

Dalším poutavým trendem v oblasti volnočasového ubytování jsou dřevěné chaty a domky ve tvaru sudu. Jedná se o útulné ubytování, které zaujme svým vzhledem už na první pohled. Je o ně velký zájem ze stran majitelů kempů a stále častěji i ze strany provozovatelů hotelových zařízení. Nejvíce se však můžeme s tímto typem ubytování setkat u tematických vinic, kde se doplňuje s autentickým zážitkem ochutnávky vín. Mimoto se tyto apartmány často umísťují do přírody, takže ubytovaným hostům nabízejí klid a pohodu, které jsou ideálním prostředím k navození klidu a relaxace (sudoland.cz, ©2023).

I u obytných sudů se může setkat s různými typy. Od menších jednoduchých sudů vybavených pouze ložnicí, až po kompletněji vybavenější ubytování, kde je k dispozici zázemí se sociálním zázemím a popřípadě menší kuchyňkou (sudoland.cz, ©2023).

Mezi jeho standardní výbavu patří konstrukce sudu, kde je obvykle dělicí přepážkou oddělena vstupní místnost a spací prostor. Materiálem na výrobu sudu může být použito například smrkové dřevo a lepenkový šindel. Může se jednat o stavby jedno či více stěnné se zateplením či bez izolace (sudoland.cz, ©2023).

Obrázek 6 – sudové chatky. Foto sudoland.cz (2023)

Kupolové přístřešky ve tvaru iglú

Kupolový geodetický stan je jedním z druhů zážitkového ubytování, který je určen pouze pro tyto účely. Má kulatou a kruhovou konstrukci a svým tvarem se inspiroje u iglú, které známe z arktického prostředí. Jsou vybaveny zázemím, spotřebiči a různými vybaveními a jsou navrženy tak, aby poskytovaly vhodné prostředí pro pozorování hvězd a v severských zemích k pozorování polární záře. Obvykle jsou tvořeny kovovou konstrukcí a velkými prosklenými částmi, které umožňují již zmíněné pozorování (Shetty a Alkonda, 2022).

Takovéto speciálně upravené iglú přístřešky nabízejí hostům nocování pod širou oblohou. Můžeme se s nimi setkat i u nás, avšak typičtějším prostředím kde je nalezneme, jsou severské země jako Norsko, Finsko a Švédsko. Díky svým vlastnostem a přirozené okolní přírodě těchto zemí můžeme prožít

nevšední zážitky spojené s tímto ubytováním. Pozorování hvězdné oblohy a polární záře přímo z postele. Mimo to nabízí i otevřený pohled do přírody a okolní krajiny (Noel, Garcia a Saunders, ©2018).

Obrázek 7 – Prosklené iglú. Foto Noel, Garcia a Saunders (2018)

2.2 Inspirativní projekty podobných řešení

Farnsworth house

Architekt Mies van der Rohe usiloval o vytvoření víkendového domku, který propojí s okolním prostředím a docílí tak vztahu mezi domem a přírodou. Jedná se o jednopodlažní dům vyvýšený kvůli hrozícím povodním u nedaleké řeky. Mies navrhl stavbu přesně danému místu. Mezi mnoha stromy a na soukromém místě vytvořil stavbu, která je signifikantní svými prosklenými stěnami. Chtěl tak dosáhnout kompromisu mezi člověkem a přírodou, aby ji násilně nenarušil barvou fasády a vnitřního vybavení. Cílem Miese bylo navrhnout lehkou stavbu, kolem které se rozprostře okolí krajina. Zvolil tedy konstrukci z bílých ocelových sloupů. Interiér proskleného domu celý otevřený. Pouze uprostřed se nachází příčka oddělující koupelnu od zbytku interiéru. Je vybaven skandinávským a italským nábytkem a celý interiér působí vzdušně a otevřeně (Perez, ©2010).

Obrázek 8 – Farnsworth house. Foto Amy Dvorak (2023)

YOUNA Nature Resort

Tento alpský resort byl navržen italským architektem Peterem Pichlerem. Koncept se skládá z flexibilních domů na stromek, které nesou myšlenku na stromě bez stromu. Jsou to samostatně stojící objekty, které svým tvarem a horizontální dispozicí připomínají proporce stromu. Tím klamou okolní pozorovatele, že se jedná o domek na stromě. Jedná se o modulární sestavu a přizpůsobivý interiér umožňující individuální uspořádání. Včetně počtu podlah, venkovních či vnitřních prostor a pracují i s variabilitou pevných a prosklených stěn. Vše se dovíjí od potřeb zákazníka (Architizer, 2023).

Jedná se o moderní koncept staveb, který je zajímavý svým tvarem. Flexibilita vnitřní dispozice dle zákaznických požadavků je velkou výhodou a v dnešní době vyhledávaným aspektem.

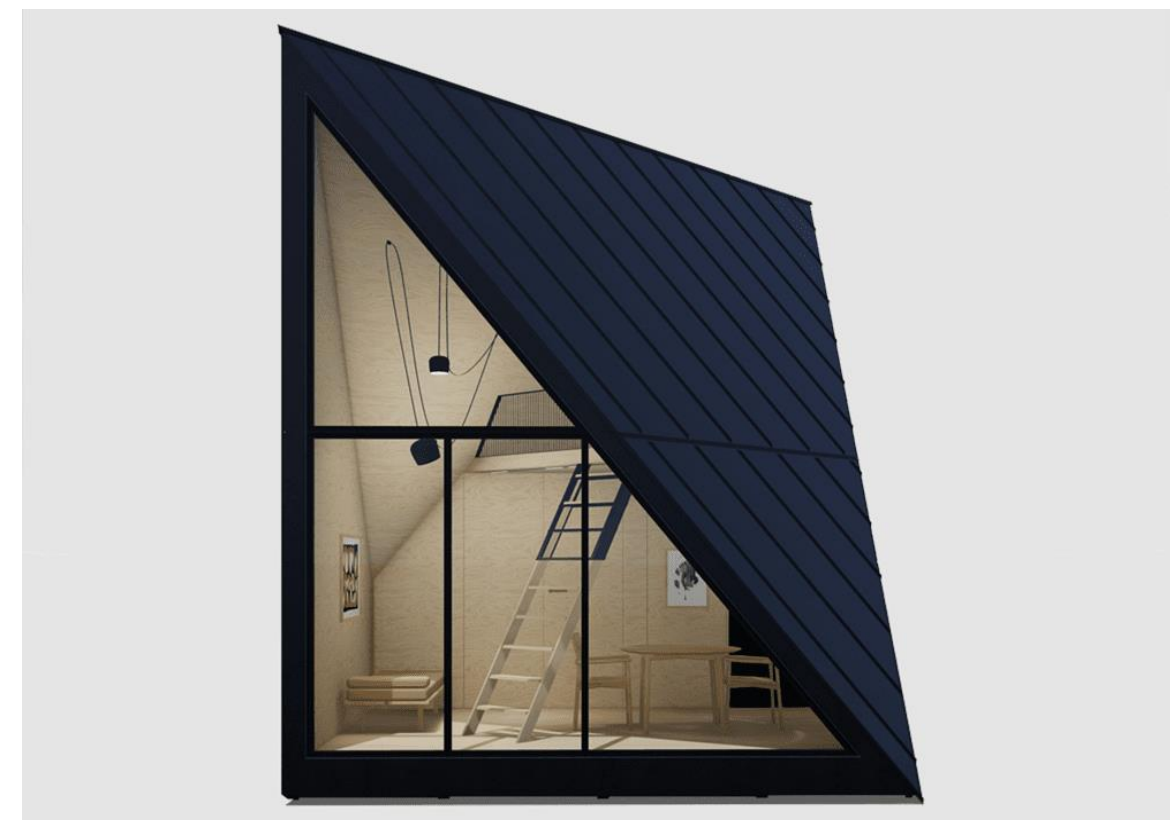

Obrázek 9 – YOUNA Nature Resort. Foto Peter Pichle (2019)

Klein A45

Za návrhem této stavby stojí dánský architekt Bjarke Ingels. Architekturu chápe jako umění a vědu, která se snaží o to, aby naše města a budovy korespondovaly s tím, jak chceme žít. Tato stavba je určena pro menší počet lidí a nabízí odpočinek od každodenního života. U návrhu se drží přesvědčení o udržitelném bydlení a bydlení v malém prostoru. Pracuje s konstrukčními izolovanými panely s vnějším pozinkovaným obkladem (Rose, ©2023).

Jedná se o dvoupodlažní stavbu vybavenou hygienickým a kuchyňským zázemím. V přízemí se nachází koupelna, kuchyň vybavená nejnutnějšími potřebami a jídelní stůl. V horním patře se nachází postel (Rose, ©2023).

Obrázek 10 – Klein A45. Foto Soren Rose (2023)

II PRAKTICKÁ ČÁST

„Jazyk krajiny je naše rodná řeč“ (Tichá, 2017, s. 94). Naším přirozeným a můžeme říci i mateřským jazykem je jazyk krajiny. Krajiny, kde se lidé rozvíjejí a nacházejí mezi faunou a flórou. Lidé jsou schopni ji vnímat všemi smysly a v minulosti ji formovali ještě před tím, než byly vymyšlená slova a symboly. Díky tomu můžeme krajinu prožívat mluvenou či psanou formou, číst v ní, číst o ní a imaginovat. Zároveň se stala důležitým prostředkem ke zprostředkování životních strategií a strategických schopností určených k přežití, jako je pohyb, příjem potravy, stavba přístřeší a kultivace potravin. Též díky ní nacházíme způsob, jak se učit a vzdělávat ostatní v oblasti poznávání světa, jak vyjadřovat své představy a ovlivňovat ostatní lidi. Lidé mohou sdílet své zkušenosti s následujícími generacemi stejně tak, jako to dělali jejich předchůdci, když do krajiny zaznamenávali a uchovávali své hodnoty a přesvědčení. (Tichá, 2017, s. 94)

Tak jako slova mají i krajinné prvky potenciál aplikovat svůj význam pouze tehdy, jsou-li utvářeny svým kontextem. Slovo jako takové nabírá svého významu až v souvislosti s myšlenkou. Obdobně ani krajinu bychom pak neměli vnímat jako pouhým zřetelným povrchem, statickou kompozicí nebo pasivní kulisou scénického představení. I ona v sobě nese mnoho příběhů a významů. Nabízí nám velkolepou knihovnu textů, od přírodních a zdejších krajin po příběhy všedního dne. „Aby mohla být krajina plně procítěná a poznána, musí být prožívána přímo na místě“ (Tichá, 2017, s. 99).

3 AUTORSKÁ ZPRÁVA

3.1 Koncept (hlavní myšlenka)

Projekt vznikl jako fiktivní koncept, který by díky svým vlastnostem bylo možné umístit do jakéhokoliv odlehleho prostředí. Cílem bylo vytvořit ostrovní stavbu fungující bez závislosti na vnějších technických sítích. Kromě energetické nezávislosti je zohledněna také nezávislost na dalších zdrojích. To bere ohled na vlastní zdroj vody či využívání dešťové vody a zpracování solární energie.

Nezáleží na tom, zda se nacházíte v lese, v horách, na pobřeží nebo v pusté poušti či na kraji útesu, Vitra Hut může být využívána po celý rok na jakémkoliv místě. Hlavní myšlenkou návrhu je navázání bližšího kontaktu člověka s přírodou pomocí soběstačného objektu. Projekt představuje moderní pojetí designu rekreační chaty a zážitkového ubytování, které se zaměřuje na jednoduchost, funkčnost a udržitelnost. Jedná se o soběstačnou dřevostavbu, která snadno pojme pár, malou rodinu nebo menší skupinku přátel.

Vývoj návrhu

Návrh byl ovlivněn zadáním, které obsahovalo práci s prosklenou kostkou o velikosti 6 x 6 x 6 m. Tento objekt měl mít své vybrané místo. Měl tak pracovat s výhledy a průhledy na konkrétní panoramata a zároveň dbát na okolní přírodu. V počátcích návrhu jsem se rozhodla pro experiment s tvarem celého objektu. Jednoduchá krychle byla otočena o 45° a tím vznikl zajímavý tvar stavby a výzva při poskládání vnitřní dispozice. V prvotních fázích se stále jednalo o skleněnou stavbu, kterou jsem dispozičně pojala jako raumplan. Aby splynula s okolím, její prosklené stěny byly z exteriéru zrcadlové. Ty měly kromě většího pocitu soukromí i částečně funkci stínící. Stínění podpořil i perforovaný plech.

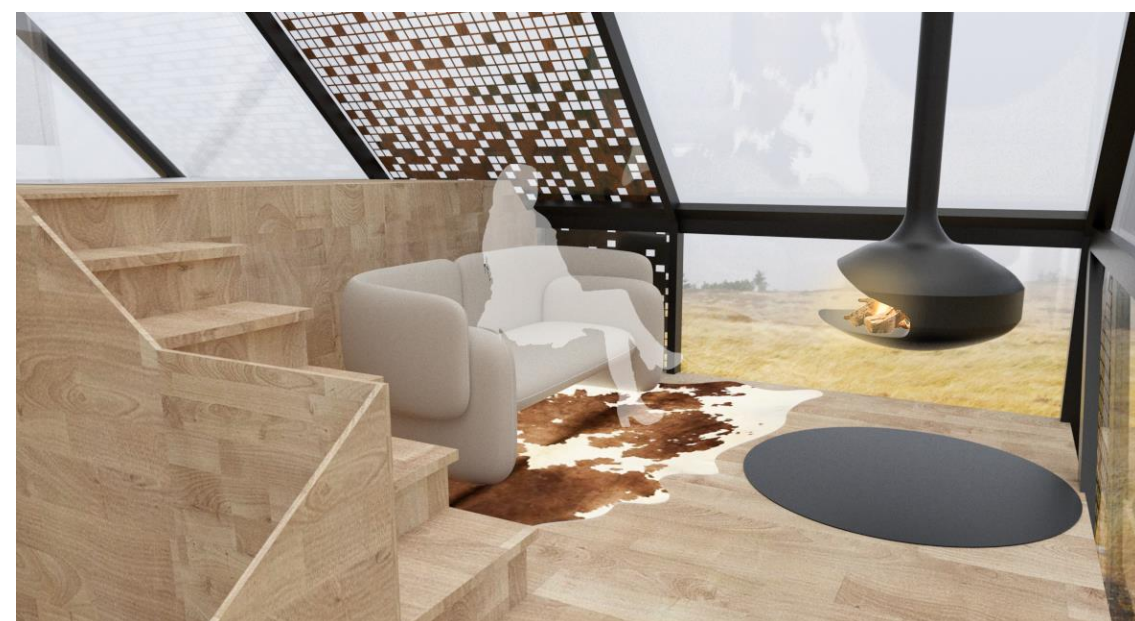
Obrázek 11 – Prvotní návrhy, zrcadlová varianta. Foto autor práce

Dispozice původního návrhu byla rozdělena celkem na tři podlaží. Přízemí je stejně jako ve finálním návrhu uzpůsobeno technickému zázemí s kuchyní, koupelnou a jídelní částí.

Obrázek 12 – Prvotní návrh dispozice, přízemí. Foto autor práce

Dále se do dalších pater pokračovalo po schodech, které vedly po vnitřním obvodu objektu. Jejich součástí byla podesta táhnoucí se po celé jedné straně, která pobízela k zastavení u výhledu do okolí. Poté schody pokračují do mezipatra, které je vyhrazeno odpočinkové zóně, jejíž součástí byl i závěsný krb.

Obrázek 13 – Prvotní návrh odpočinkové zóny, mezipatro. Foto autor práce

V posledním patře se nacházela ložnice s manželskou postelí, lenoškou a balkónem, který propojil interiér s exteriérem.

Obrázek 14 – Prvotní návrh ložnice, poslední patro. Foto autor práce

Prvotní návrh dispozice byl otevřený a provzdušněný, ovšem bylo potřeba vnitřní dispozici z praktických důvodů pozměnit. Otevřenost objektu jsem chtěla ponechat, proto se zde nachází pouze jedna dělící příčka, která odděluje vnitřní prostor. Nadále se pak návrh vyvíjí do současné podoby, kdy jsem vytvářela novou vnitřní dispozici, venkovní terasu a exteriér objektu, který pracuje s lamelovým roletovým systémem.

Prvním krokem bylo zjednodušení členění pater na přízemí a první patro, s tím přicházely i varianty řešení schodiště. Nakonec jsem schodiště zvolila jako točité odsazené do prostoru. To umožnilo využít prostor za ním pro technickou místnost a koupelnu, které jsou jako jediné oddělené příčkou od otevřené dispozice.

3.2 Urbanistické řešení

Navrhovaný objekt je zamýšlen jako fiktivní projekt, není tedy přesně specifikované umístění návrhu. Práce s konkrétním okolím ani prostředím zde nebyla řešena. Tím se ale otevřelo mnoho možností, do jakého prostředí by objekt mohl být usazen. Vizualizace jsou umístěny do různých typů krajiny a přírody, které slouží jako ilustrační fotky toho, jak by chatka zapadla do odlišných prostředí a panoramat. Každý vybraný typ krajiny působí na objekt zvlášť. Podle charakteristiky a vlastností, které zvolené prostředí má, se nevýrazně mění i koncept zážitku, který objekt nabízí.

Typy vybraného prostředí

Mezi vybranými jsou vrcholky hor v blízkosti polárního kruhu. Do nich objekt zapadá hlavně díky vhodným materiálům. V noci lze skrz velká střešní okna sledovat polární záři přímo z postele, nebo se zahřát u hořící krbu či ve venkovní vířivce.

Dalším typem přírody je les. Zde je stavba usazena do hlubokého lesa daleko od hlavních komunikací nebo turistických cest. Návrh zde působí velmi klidným a tichým místem a vybízí ke čtení oblíbené knihy na pohodlném kanapi v horním patře.

Objekt postavený uprostřed pouště se stejně tak jako v lese jeví tichou a klidnou. Tento typ prostředí je však vhodným spíše pro větší odvážlivce, kterým nevdá těžší klimatické podmínky. Zároveň lze ale v této krajině dosáhnout absolutního soustředění a klidu.

V pralese objekt působí dojmem, který chrání před potencionálně hrozícím nebezpečím. V této oblasti se tak chatka stává spíše ochranným prostředkem. Zážitkové ubytování tady tak nabírá zcela jiný pohled. Umožní hostům pozorovat divočinu skrz velkoformátová prosklení a zároveň poskytovat pocit bezpečí..

Plážový domek na pustém ostrově či odlehle pláži je ideálním místem pro odpočinkový i zdravotní pobyt. Pro toto místo je chatka vhodná z velké části i díky klimatickým podmínkám, které umožňují trávit čas venku i vevnitř. Moře vybízí k obstarání potravy, a tak by se zde ve skromném měřítku mohl uplatnit rybolov, což je ideální výzvou pro hosty, která prohlubuje myšlenku zážitkových pobytů.

Orientace vůči světovým stranám

Severozápadní strana je celá prosklená. Je zde umístěna kuchyň s jídelnou a velkoformátové zasklení tak otevírá pohled na nabízená panoramata. V prvním patře se na severozápadní straně nachází jeden ze dvou pohovek, které zároveň mohou sloužit jako přistýlka. Na severovýchodní straně je umístěn jeden ze dvou vchodů. Dále je pak na východě umístěna technická místnost, a na jihovýchod je směřována koupelna. Na této straně se v prvním patře nachází druhá z pohovek. V jihozápadní části se nachází druhý vchod, který zároveň vede na terasu, na kterou dopadá jižní a západní slunce. Současně je v prvním patře na jihozápadní straně umístěna i postel. Fotovoltaické panely jsou položeny na jihozápadní straně střechy objektu, kde na ně dopadá jižní i západní slunce.

3.3 Architektonické, výtvarné, materiálové a dispoziční řešení

Architektonické a dispoziční řešení

Zadáním tohoto projektu byla práce s prosklenou krychlí o velikosti 6 x 6 x 6 m. Zároveň navrhnout dispozici interiéru tak, aby nabídla co nejširší spektrum výhledů a průhledů. Prvotní návrhy směřovaly

k vícepatrovému řešení, s využitím raumplanu a s celoskleněným proskleným pláštěm. Později se návrh začal formovat s natočením kostky o 45° a zohledňovat možnost uzavření částí ploch. Konečný návrh tedy pracuje se systémem venkovních lištových rolet a částečné uzavření střešní části. Počet lůžek je navržen pro 2 – 4 osoby.

Objekt je navržen tak, aby poskytl návštěvníkům klidné a tiché útočiště. Dovnitř vedou dva vchody, jeden ze severozápadní strany a druhý naproti z jihozápadní, který rovněž slouží jako vstup na terasu. Přízemí je využito zejména k hygienickému a technickému zázemí. Nachází se zde kuchyňka se základním vybavením včetně dřezu, dvou plotýnkovým sporákem, malou ledničkou a kamny, která vytopí celý objekt. V jídelní části je situován fixní stůl určen pro dvě osoby. Zároveň ukrývá mobilní jídelní stůl na kolečkách. Ten umožňuje variabilitu prostoru a rozšíření jídelního zázemí pro větší počet hostů a současně může být využit k posezení na terase.

Výrazným prvkem interiéru je signifikantní žluté točité schodiště umístěné doprostřed dispozice. Toto umístění schodiště umožňuje využití prostoru za ním k technické místnosti a koupelny, které jsou odděleny příčkou. Koupelna je vybavena sprchovým koutem, suchou toaletou a umyvadlem.

První patro je otevřené a provzdušněné. Nachází se zde ložnice s manželskou postelí umístěnou pod velkým oknem. Toto umístění postele v první řadě umožňuje užívat si výhledy během dne, ale také v noci k pozorování hvězdné oblohy nebo polární záře. V případě že by si hosté chtěli dopřát nerušený spánek, jsou na střešních oknech k dispozici zatahovací rolety. Po obvodu je úložný prostor koncipován do úložných boxů. Na ně pak navazuje relaxační zóna, jejíž součástí jsou rozkládací pohovky, díky kterým je možné ubytovat až čtyři osoby.

V podzemní části mezi základy vznikl prostor, kde je umístěna vana sloužící k zachytávání a čištění dešťové vody a pro baterii uchovávající elektřinu ze solárních panelů.

Materiálové řešení

Dominantním materiálem využitým na stavbu exteriéru i interiéru je smrkové dřevo. Výběr tohoto materiálu byl jasnou volbou od počátku návrhu. Podporuje tak myšlenku propojení člověka s přírodou. Smrkové dřevo je využito na celý interiér s výjimkou žlutého schodiště vyrobeného z oceli. Další využití smrkového dřeva je na KVH masivních konstrukčních profilů, které jsou použity na konstrukci stavby. V interiéru i exteriéru je dřevo ošetřeno přírodními vosky a oleji.

Dalším výrazně zastoupeným prvkem je sklo, konkrétně v celoprosklených stěnách, díky kterým je interiér přirozeně propojen s exteriérem, a nabízí tak pocit propojení. Lehkým prvkem v interiéru i exteriéru je antracitová barva, která je využita u dveřních zárubních, kování, a na kuchyňské lince. Celkově se ale návrh drží přírodní barevnosti a přírodních materiálů.

Provozní řešení

Celý koncept tohoto zážitkového ubytování je zamýšlen ke krátkodobému pobytu. Vhodná délka pro obývání je 2-7 dní. Má představa o fungování provozu je následující. Objekt je potřeba zarezervovat si předem, není určen pro nouzová přespání jako koncept útulen. Zákazník si pomocí kódu, který obdrží po koupi pobytu, otevře objekt a může se v něm ubytovat. Vzhledem k možnosti, že by objekt byl umístěn v extrémních podmínkách, byla by zde k dispozici alternativní doprava odvíjející se od místa umístění.

Součástí zážitkového ubytování nemusí být pouze objekt, který poskytuje přístřeší nebo výhledy do okolí. Zahrnutý v něm mohou být i služby, o které je tento zážitek obohacen. V tomto případě je to hned několik faktorů. Začneme tím, že vybraná místa jsou naprosto odlehlá od jakékoliv blízké civilizace, zákazníci jsou tedy pobízeni, aby si vystačili s tím, co je jim k dispozici. Popřípadě s tím, co si sami donesou. Počítá se zde se zázemím, které zahrnuje pitnou vodu, ohřev vody, elektřinu, která bez problému vystačí na chod základních potřeb a ve venkovním dřevníku zásobu dřeva na topení.

Pro zpříjemnění pobytu a zpestření zážitku je na terase vířivka ve tvaru sudu, která funguje na principu ohřevu vody přes zabudovaná kamínka. Dalším zpestřením je návštěva sklepa, který vznikl uvnitř základů. Ten je kromě technického zázemí využit i jako vinný sklep, kterým se hosté mohou občerstvit a ochutnat různá vína. Zároveň je zde prostor pro případné uskladnění potravin.

V případě, že je hostů více než dva, je v jídelní části pod fixním stolem k dispozici stůl na kolečkách, který je možné vytáhnout do prostoru a přidat k němu židle složené vedle stolu. Díky bezbariérovosti přízemní části je možno se stolem vyjet i na terasu, a tam si zpříjemnit venkovní posezení. První patro je pak možno upravit pouhým přizpůsobením dvou pohovek. U nich je snadno snímatelná opěrná část, která se nahradí polštářem a dekou a vzniknou tak další dvě místa na spaní.

Práce se světlem

Velkou roli interiérového osvětlení zastává denní světlo, které je propouštěno dovnitř skrze celoprosklené stěny a velká střešní okna umístěna v horním patře. Stejně jako je interiér navržen podle světových stran, i exteriér kostky pracuje se slunečním světlem. Stínění stavby je navrženo jako lištový roletový systém reagující na polohu slunce. Toto stínění je umístěno na jihovýchodní a jihozápadní straně. Je možné s ním manipulovat ručně nebo v režimu, kdy samo reaguje na světlo. Krom úplného zatemnění je možné s tímto systémem inteligentního mechanismu pracovat s úhly propouštějící alespoň část světla. Na střešních oknech jsou umístěny zatemňovací rolety, které zamezí propuštění slunečního světla.

V interiéru jsou světla řešena vícero způsoby. Kromě slunečního světla je zde nainstalováno i umělé osvětlení. V prvním patře je na zkosené stěně připevněna lišta, na které jsou přichycena nastavitelná

bodová světla. S těmi lze dle individuálních potřeb hýbat a měnit tak jejich směr svícení. Jako doplněk ale i součástí osvětlení jsou vedle postele samostatně stojící svítící objekty ve tvaru koule, které jsou též flexibilní, a je možné s nimi manipulovat. Stejný systém je použit i na venkovní terase, kde jsou k dispozici k osvětlení terasy. Kuchyně je osvětlena závěsnými světly, která jsou připevněna na liště.

3.4 Konstrukční a stavebně technické řešení a technické vlastnosti stavby

Základy

Základy jsou tvořeny mikropiloty hlubokými 3 m. Zajišťují, aby měla konstrukce stabilitu. Mikropiloty jsou úzké stavební prvky k hlubinným základům. Obvyklým materiálem jsou ocelové tyče (Keller, ©2023). Je to tedy přizpůsobivější a udržitelnější varianta pro práci s přírodou a okolím, než práce se základovými betonovými patkami. Na nich je umístěn ocelový rošt s betonovou deskou.

Nosné konstrukce

Objekt je navržen jako dřevostavba s využitím KVH profilů z masivního smrkového dřeva. Díky svým vlastnostem je to ideální materiál k výrobě větších konstrukcí. Nastavením jednotlivých profilů s využitím zubovitého spojem lze dosáhnout délky až 16 m. Tento typ konstrukčního dřeva je využíváno pro nosné i střešní konstrukce dřevostaveb (DEK, ©2023). Proto je v návrhu aplikován na celou konstrukci.

Konstrukce se skládá z šesti dřevěných rámců sestavených z pěti KVH profilů spojené tuhými tesařskými spoji. Profily jsou proti dřevokaznému hmyzu a plísním ošetřeny sušením. Zároveň se díky takovému úpravě zajistí tvarová stálost materiálu. Další impregnace není potřeba, lze ale ošetřit přírodním olejem a voskem.

Konstrukční části

Důležitou roli celé stavby hraje velkoformátové zasklení atypických tvarů. Použity jsou tu kvůli tepelné izolaci izolační trojskla. Je zde použita předsazená montáž oken a jedná o bezrámový typ oken. Tím dosáhneme vzhledové jednoduchosti. Instalace velkoformátových oken je za využití vakuové přísavky s pomocí jeřábu (Obsidian, ©2023).

Na uzavřené části stavby je na obvodovou konstrukci použita CLT deska vložena mezi KVH sloupy nosné konstrukce. Tyto panely jsou vyrobeny z několika vrstev masivních dřevěných desek pospojovaných konstrukčním vysoko pevnostním lepidlem. Pro svou pevnost je ideálním materiálem i pro podlahové a střešní prvky. V případě obvodové stěny je

V interiéru se nachází pouze jedna vnitřní příčka, která je tvořena ze sádkartonových desek. Tento materiál byl vybrán především kvůli tvarovým možnostem, které jsou za potřebí při stavbě příčky. Je opláštěná dřevěným obkladem ze smrkového dřeva. Celkové tloušťka příčky je 150 mm a odděluje hlavní prostor od technické místnosti a koupelny.

Konstrukce střechy

Střešní krytina objektu je navržena z plechové střešní krytiny. Konstrukce střechy je pod sklonem 45°. Profil střechy počítá s kleštinami a středovými vaznicemi. Středové vaznice pak udávají šířku střešních oken navržených v horním patře. Krokve a pozednice jsou součástí hlavní stavební konstrukce a mají rozměr 200/200 mm. Na plechové střešní krytině je umístěn rošt ze smrkového dřeva, který svým rozložením a rozměry plynule navazuje na stínící rošt.

Vliv klimatických zatížení při návrhu konstrukce

Při návrhu konstrukce byla zohledněna rizika se stálými i proměnlivými vnějšími vlivy. Zahrnuta byla sněhová vrstva a silný nárazový vítr, při čemž byl brán v potaz vždy nejnepríznivější účinek. Po zohlednění těchto faktorů byla navržena konstrukce.

Komín

V kuchyňské a jídelní části je instalován dvouvrstvý nerezový komín o průměru 180 mm. Je umístěn vně objektu. Výška komínu je 7000 mm. Na něj jsou pak napojena krbová kamna zajišťující teplo uvnitř chaty.

Izolace stavby

Konstrukce se skládá z CLT panelu izolovaných dřevovláknitými deskami, které jsou obalené dřevěným odvětrávaným obkladem zajišťující vzduchotěsnost. Hlavní část tepelné izolace tvoří izolační trojsklo a tloušťce 40 mm.

Schodiště

Dominantním prvkem chaty jsou žluté schody. Schodiště je navrženo doprostřed dispozice, což podpoří jeho velkorysost. Jedná se o spirálovité schodiště o šestnácti stupních. Je vyrobeno z oceli souvislou deskou. Zpevňujícími prvky jsou dřevěné lišty, které zároveň slouží jako bezpečnostní zábradlí. Další oporou je příčka vymezující prostor za schodištěm.

Výplně otvorů

Vyjma celoskleněných stěn jsou ve stavbě zamýšlena dvě otevíratelná jednokřídlá okna levitující ve skleněných plochách kostky. Tento typ okna navrhl Jakub Jánošík, který pracuje s novou dimenzí

prosvětlení a hry interiéru. Materiálem, který byl vybrán k návrhu stavby, je zvolen hliníkový rám antracitové barvy s troj skelnou výplní. Střešní velkoformátová okna jsou navrhována se smrkovým rámem, aby materiálově splynuly s interiérem.

Vchodové jednokřídlé otvíravé hladké dveře o šířce ...mm jsou také vyrobeny ze smrkového dřeva. Dveřní zárubně jsou z antracitového hliníku, který je vytáhnutý do exteriéru, kde je zarovnán s lištovým stínícím systémem. Zároveň je toto vytažení určeno k ochraně proti vnějším nepříznivým podmínkám, jako je déšť, vítr nebo třeba sníh. Stejný typ dveří je použit na protější straně u vstupu na terasu.

Interiérové dveře vedoucí do koupelny a technické místnosti jsou zamýšleny jako hladké a bezrámové. I na nich je použito smrkové dřevo, které díky absenci viditelného rámu splývá a navazuje na dřevěné obklady dělicí příčky.

Úprava vnějších a vnitřních povrchů

V exteriéru i v interiéru je dřevo ošetřeno přírodními vosky a oleji. Kovové prvky jsou ošetřeny proti korozi a schodiště na sobě nese barevný podklad.

Truhlářské výrobky, zámečnické výrobky, klempířské výrobky

Truhlářskými výrobky jsou hladké vchodové i interiérové dveře. V interiéru jsou dveře bezrámové. Dále obložení dělicí příčky, Kuchyně s jídelním stolem včetně mobilního stolu na kolečkách a čtyř jídelních skládacích židlí. V horním patře jsou pak úložné boxy, které se otevírají shora. Mezi posledními prvky sem patří zábradlí ze smrkových latí, které zároveň podporují pevnost schodiště.

U zámečnických výrobků se jedná o ocelové schodiště navržené tak, aby na sebe navazovaly jednotlivé kusy, jakoby se jednalo o výrobu z jedné části. Je základně ošetřeno a natřeno na žlutou barvu. Dále je ze stejného materiálu navrženo zábradlí v prvním patře o výšce 900 mm.

Klempířskými výrobky jsou pak venkovní okapy vyrobené z plechu nesoucí antracitovou barvu.

Vzduchotechnika objektu

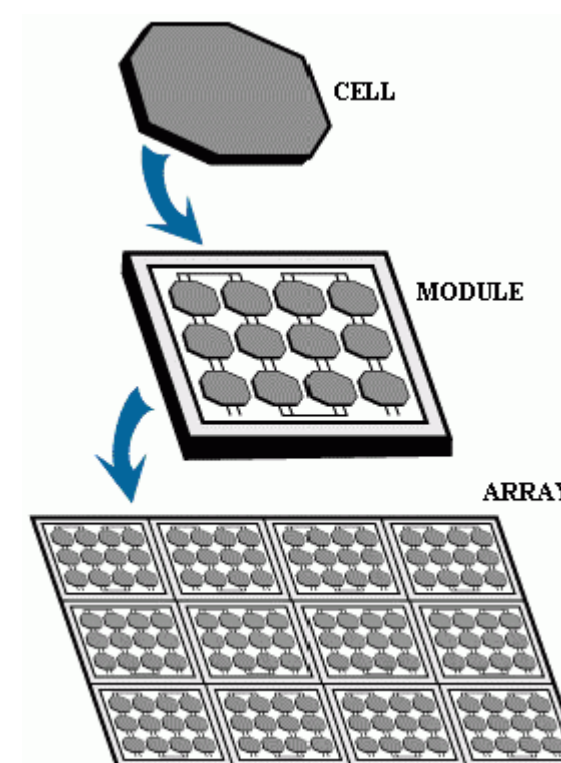
K cirkulaci vzduchu slouží otevíratelná okna v prvním patře. Přirozenost a soběstačnost objektu podporuje přirozené větrání okny, popřípadě dveřmi vedoucími na terasu. V kuchyni je odvětrávání zajištěno výsuvnou digestoří zavedenou do podlahy.

3.5 Hospodaření s energiemi

Protože je projekt navržen jako soběstačná stavba, je potřeba myslet také na hospodaření s energiemi a vodou. Energie je zajištěna skrz fotovoltaiky a voda je zachycována dešťová.

Fotovoltaické panely

Fotovoltaické panely jsou tvořeny z několika solárních článků, které jsou navzájem elektricky propojeny a umístěny v nosné konstrukci. Tyto moduly jsou navrženy tak, aby poskytovaly elektřinu pod určitým napětím. Vytvořený proud je závislý na tom, jaké množství světla na panel dopadá a přeměňuje sluneční energii na energii elektrickou. Tyto jednotlivé moduly lze k sobě připojit, čímž vznikne větší plocha, na které se vyrobí více elektřiny (Knier, 2002).

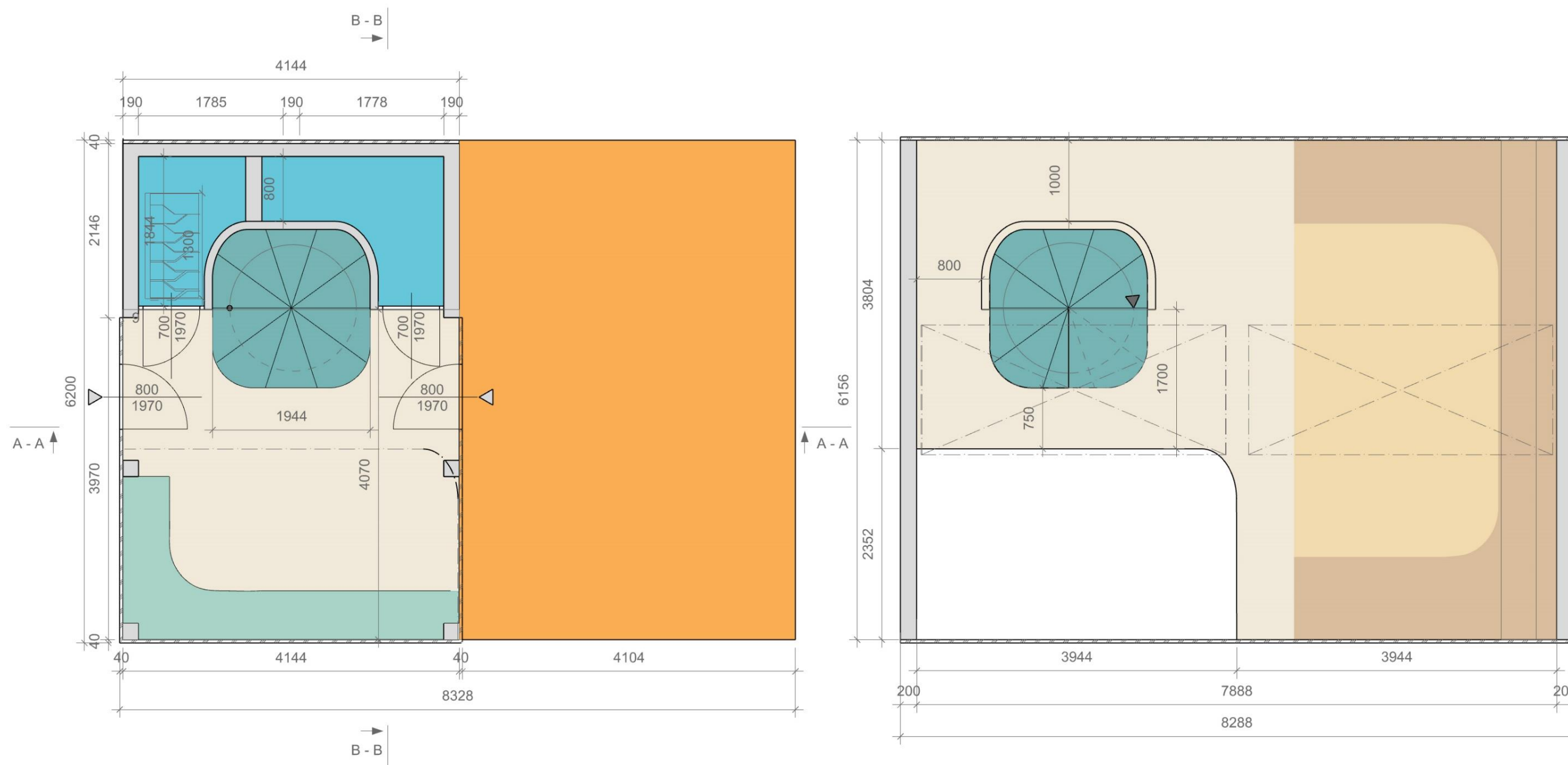
Obrázek 15 – Fotovoltaické panely. Foto Gil Knier (2002)

V podzemní části, tedy ve sklepení je umístěna akumulátorová baterie, která umožní přebytečně vyrobenou energii uchovat a využít až bude potřeba. Zároveň je možno díky ní ohřívat užitkovou vodu, jejíž zásobník je stejně tak umístěn ve sklepení.

Dešťová voda

Dešťová voda je zachycena přes okapy vedoucí do podzemí, kde je následně shromažďována do sběrné nádrže. Zde pak voda prochází několika fázemi, než může být použita. Jsou to například fáze čištění, sterilizace a filtrace (CleanWater, 2015). Tato nádrž je také umístěna do sklepení.

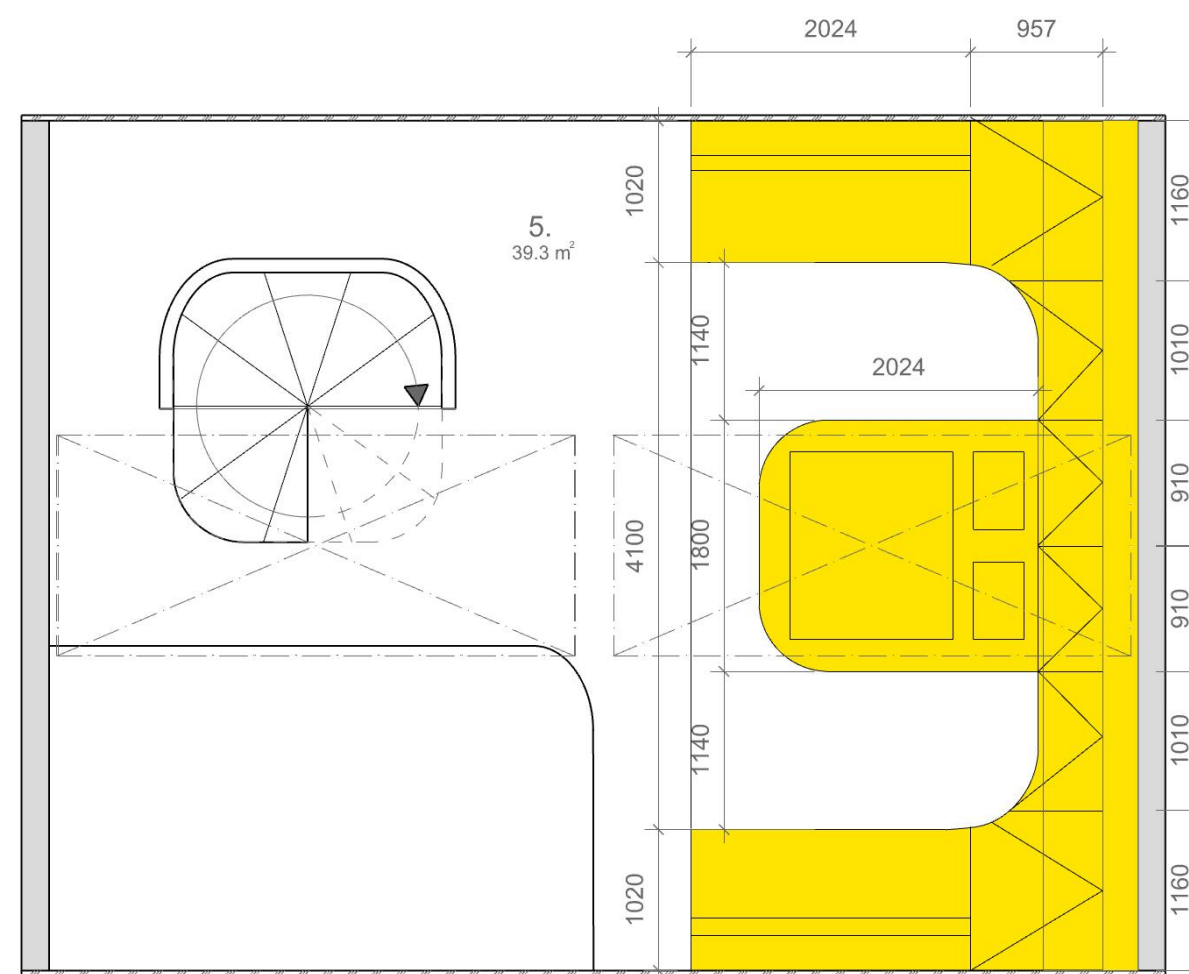
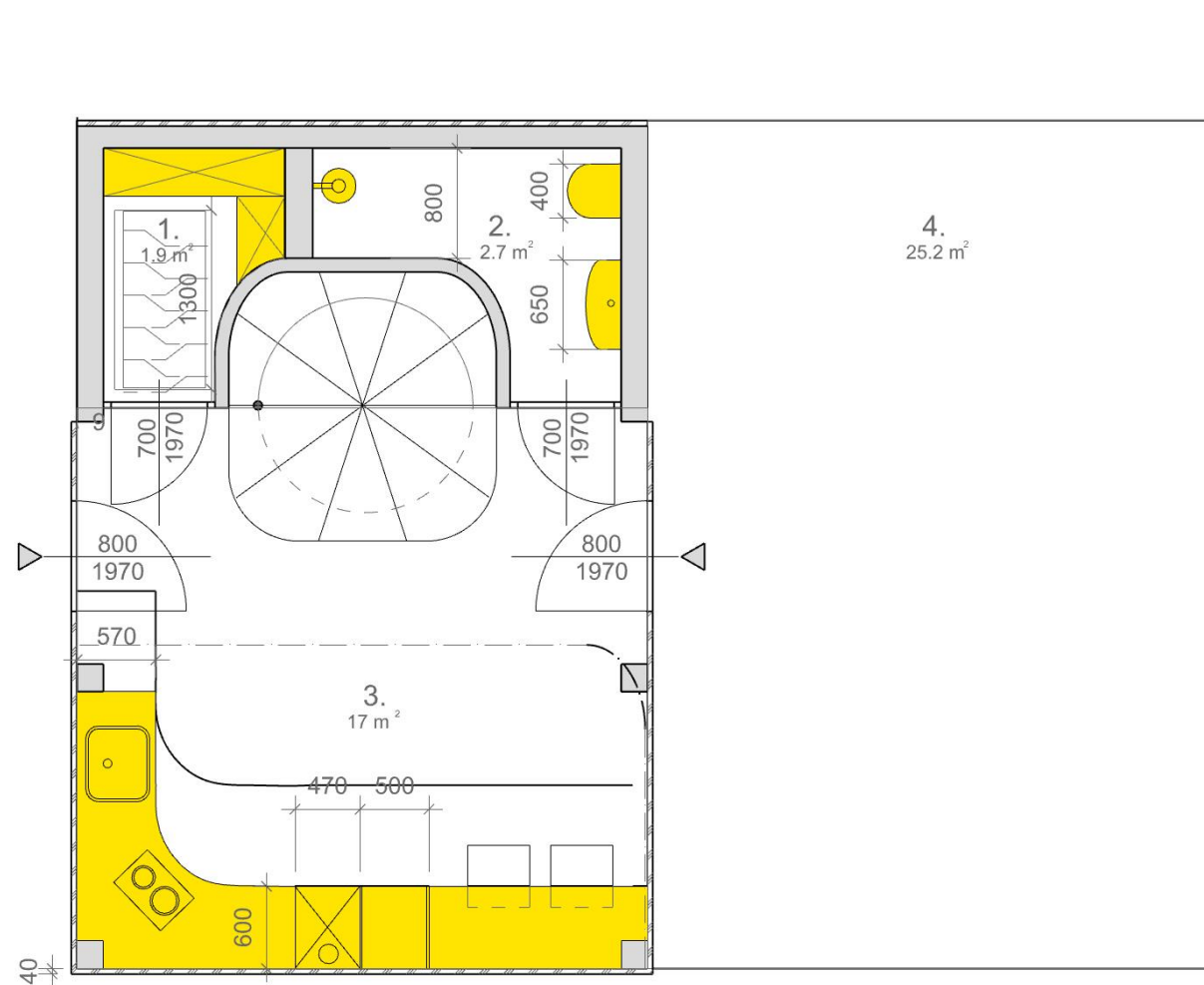
III PROJEKTOVÁ ČÁST

Legenda barevného označení zón

Technická místnost, koupelna	Komunikační zóna	Terasa
Schodiště	Úložný prostor	Konstrukce
Kuchyně s jídelní částí	Ložnice	

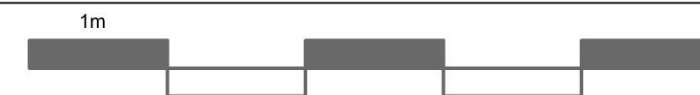

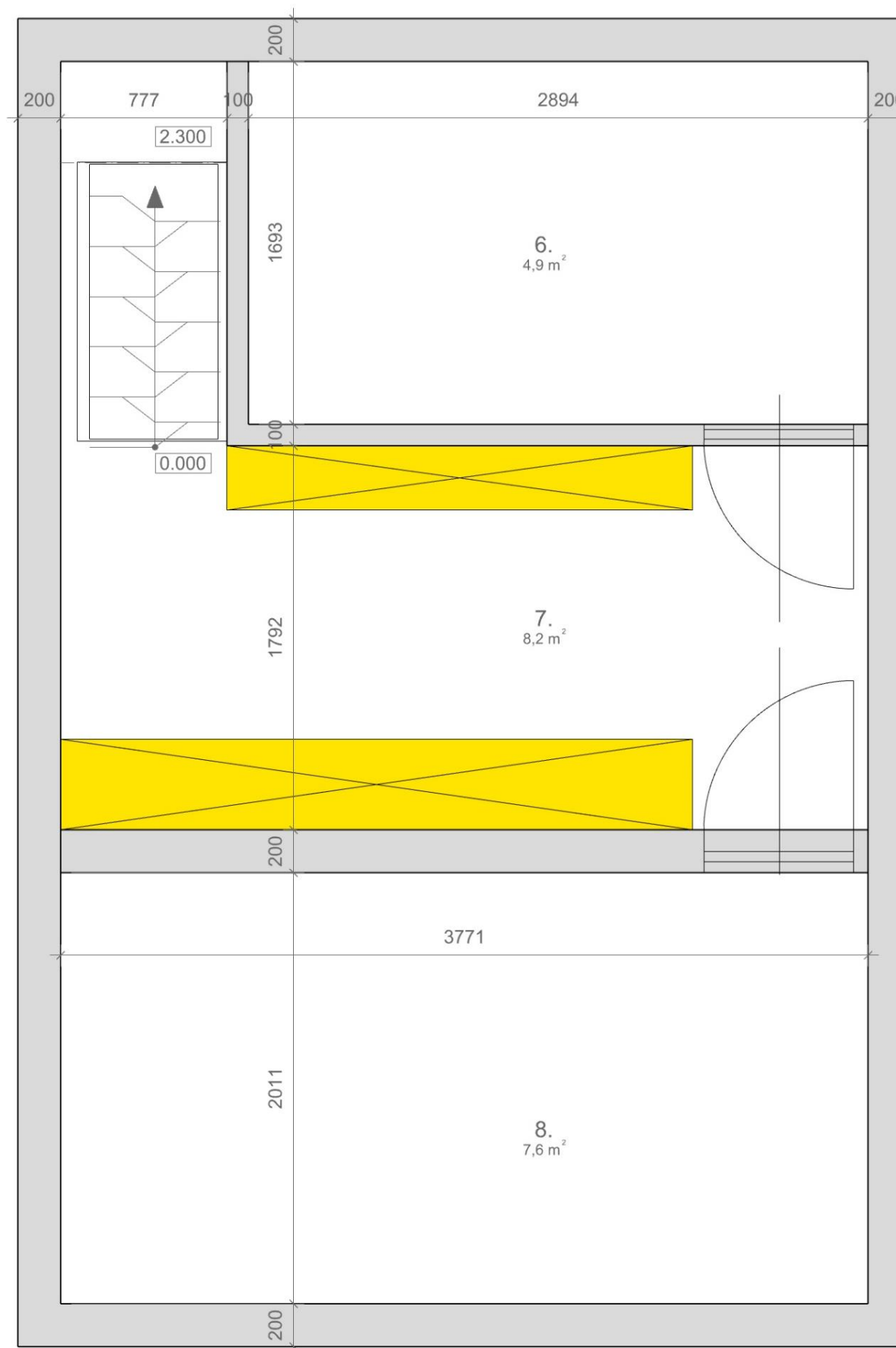
Legenda materiálů

- Konstrukce
- Mobiliář
- Sklo

Legenda místností

Číslo	Název	Plocha
1.	technická místnost	1,9 m
2.	koupelna	2,7 m
3.	kuchyň s jídelní částí	17 m
4.	terasa	25,2 m
5.	horní patro	39,3 m

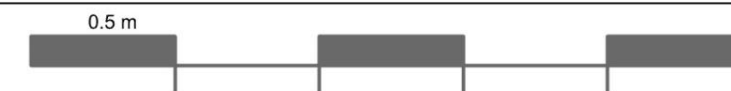

Legenda materiálů

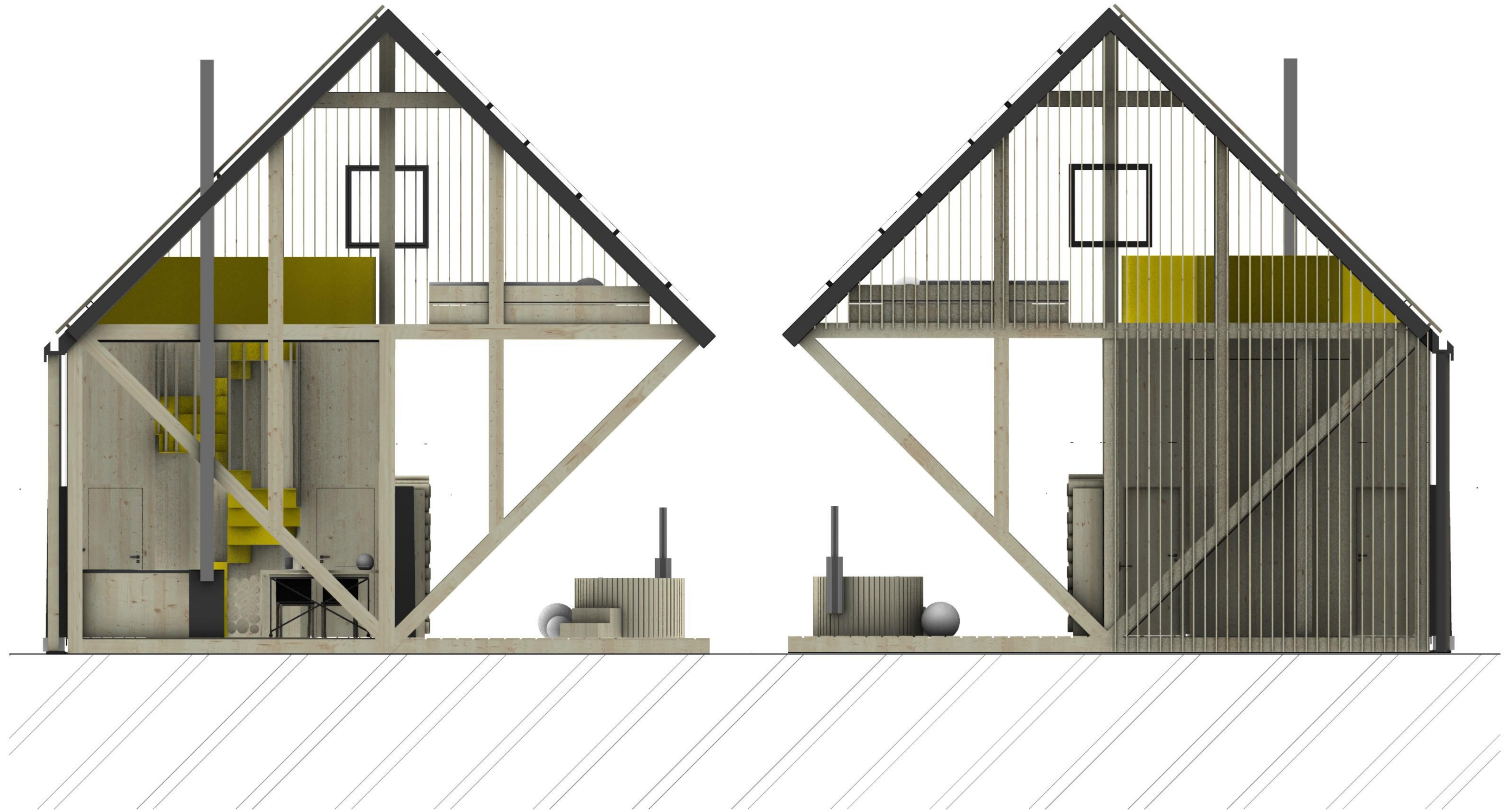
- Konstrukce
- Mobiliář

Legenda místností		
Číslo	Název	Plocha
6.	technická místnost	4,9 m ²
7.	vinný sklep	8,2 m ²
8.	technická místnost pro hospodaření s energiemi	7,6 m ²

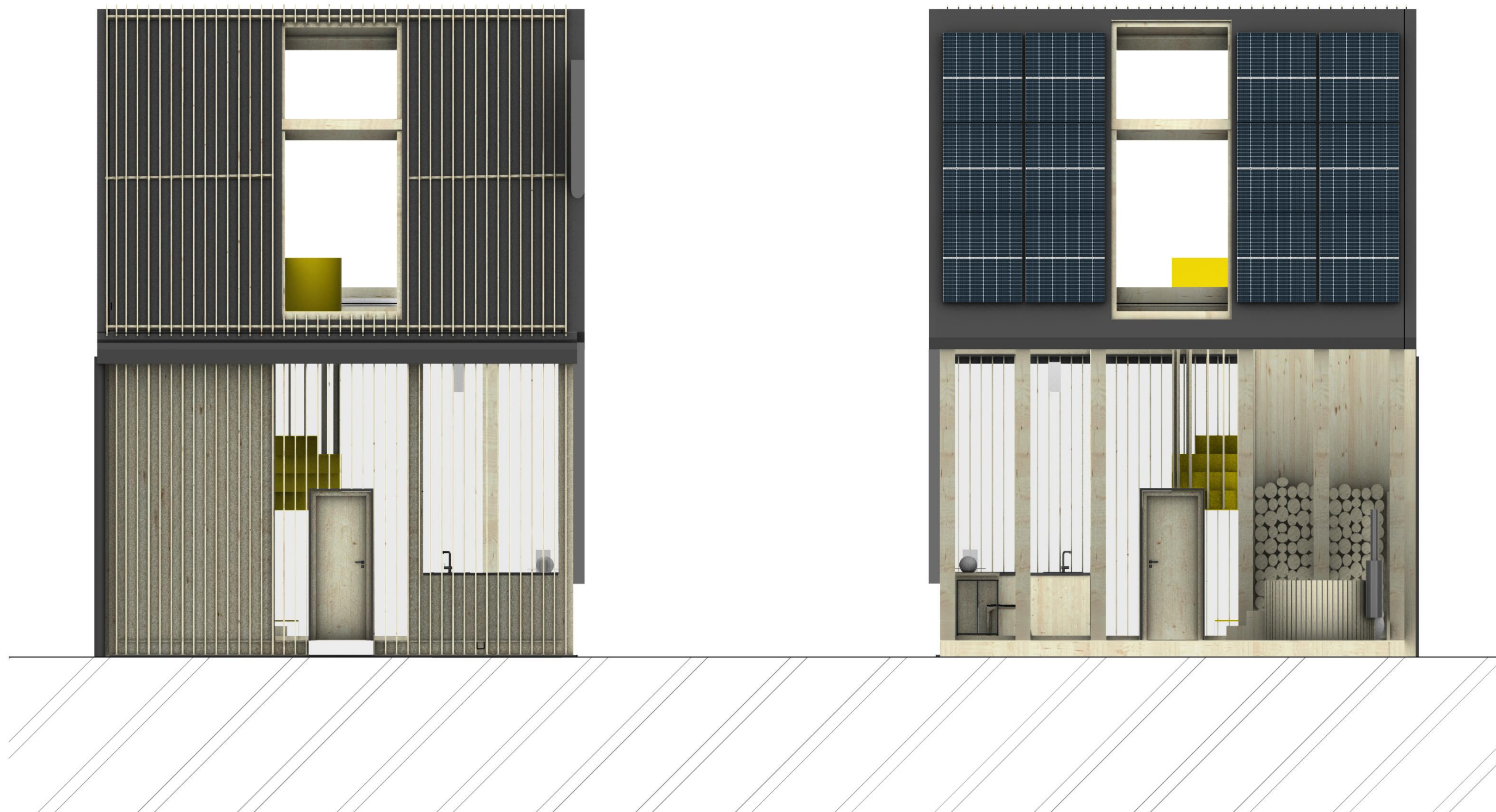
severozápadní pohled

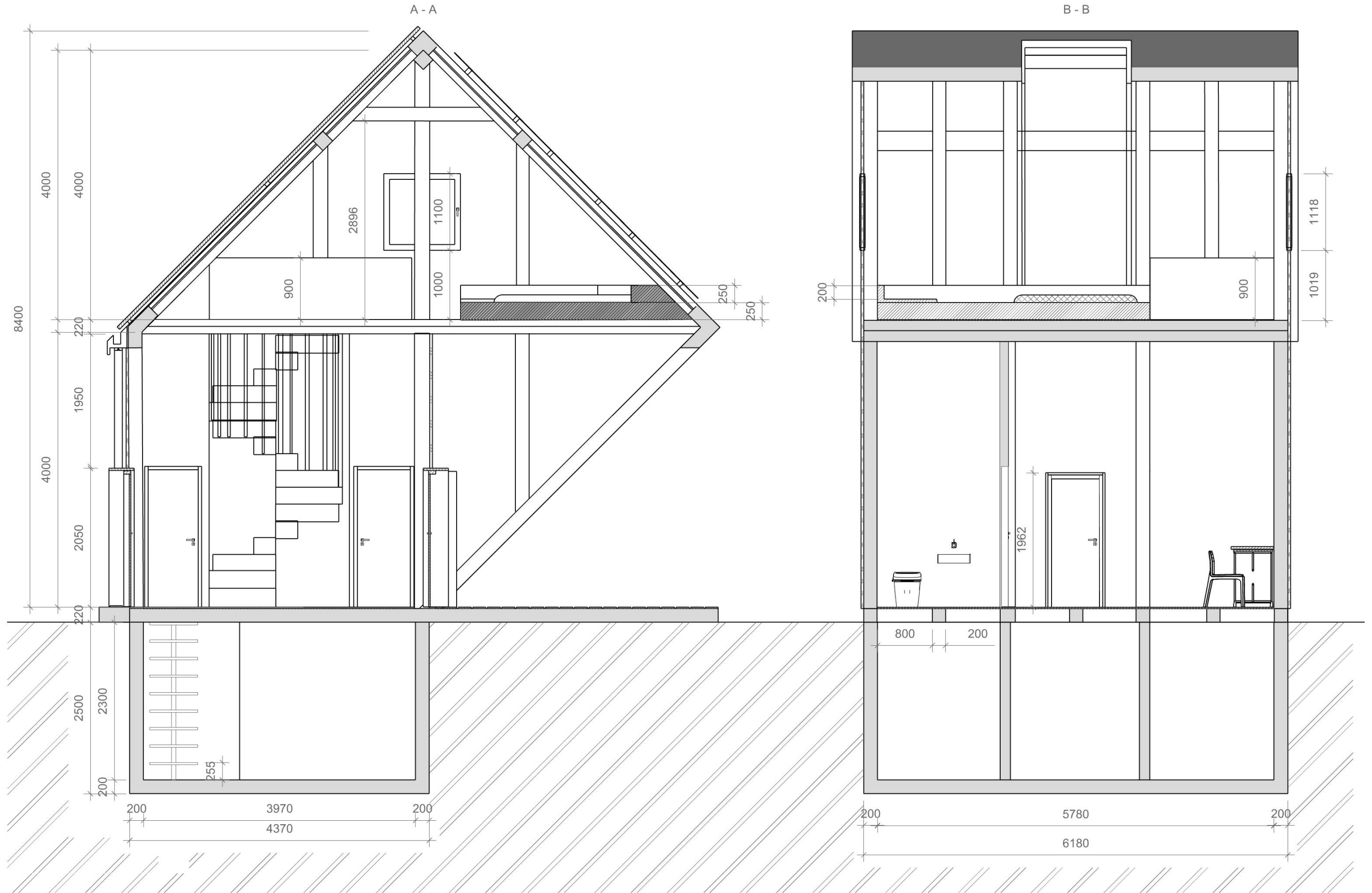
jihovýchodní pohled

severovýchodní pohled

jihozápadní pohled

Práce:
Objekt propojení člověka s přírodou

Název výkresu:
Řez A-A, řez B-B

Zpracoval:
Adéla Nováková

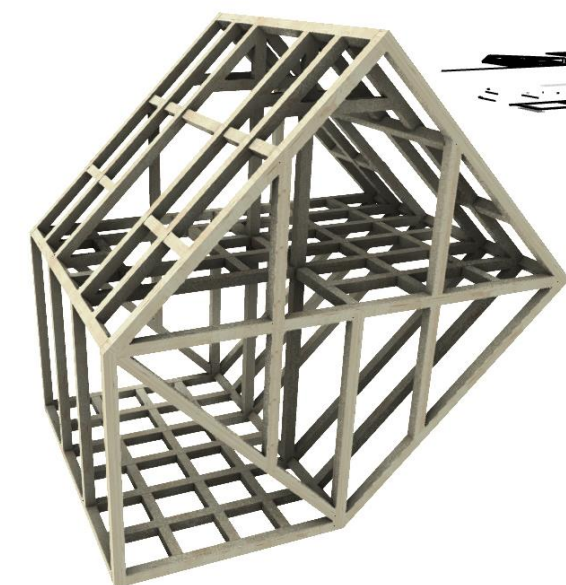
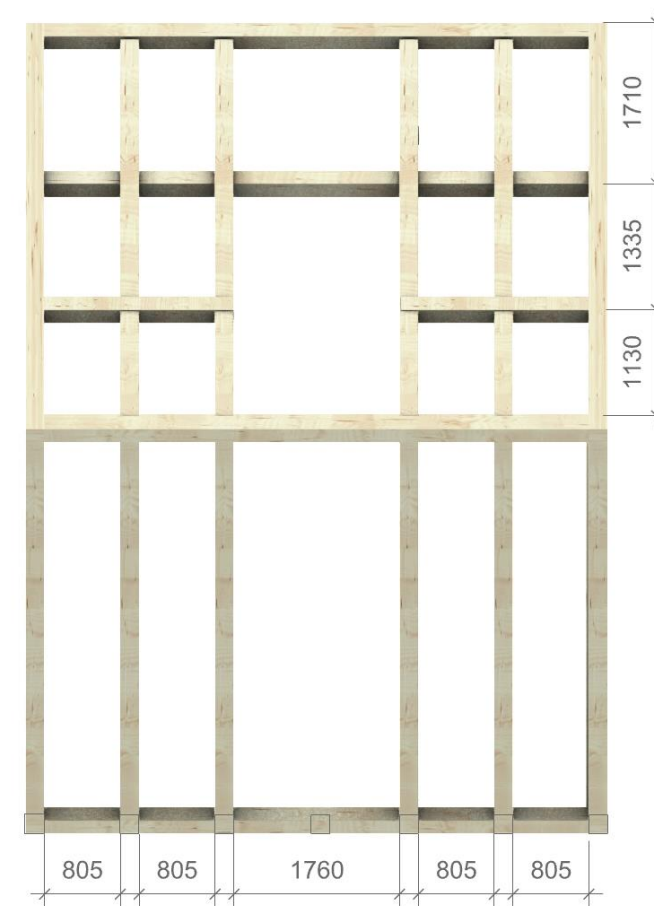
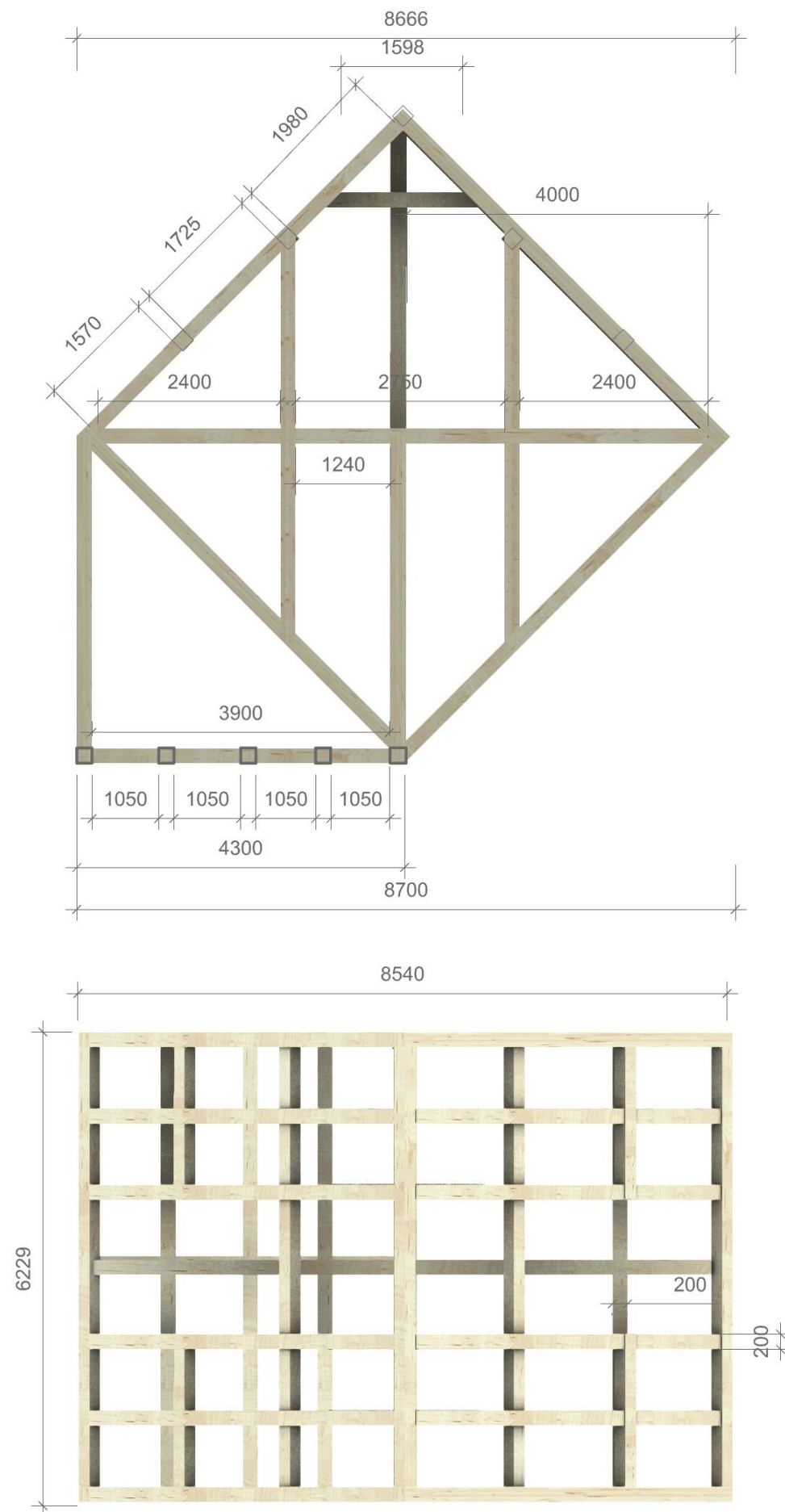
Vedoucí práce:
Ing. arch. Kamil Kolářek

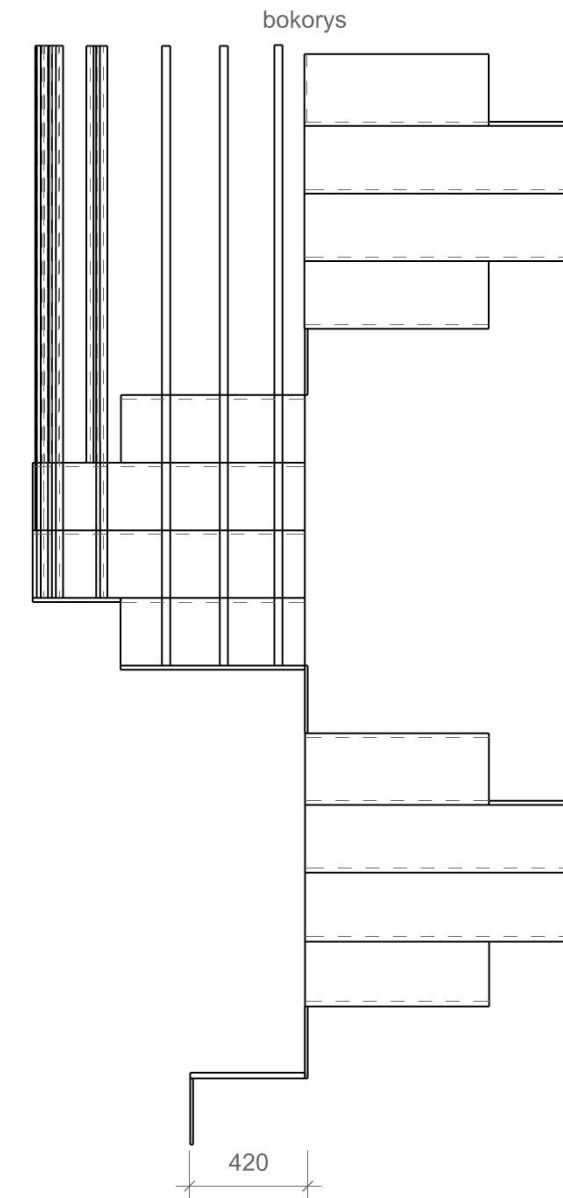
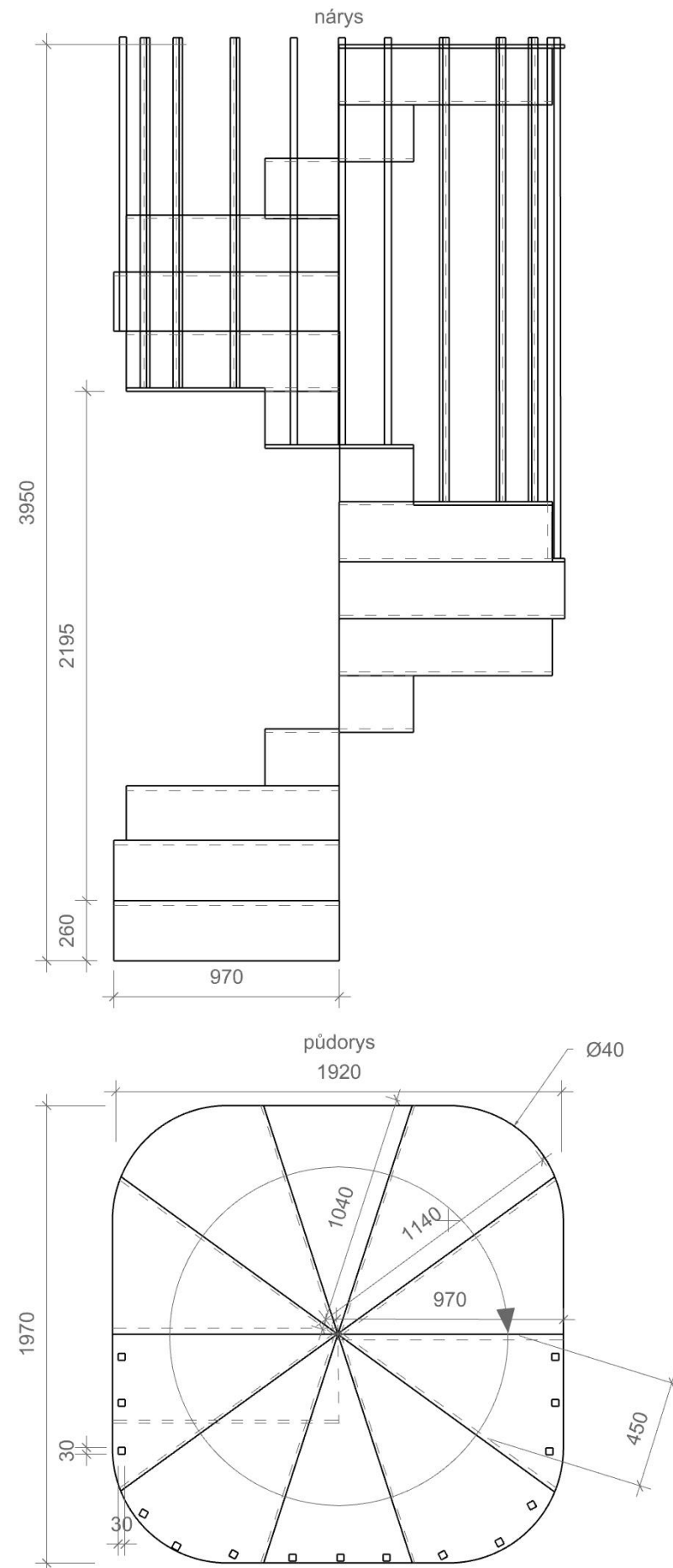
Ročník: 3.
Datum: 9.5.2023

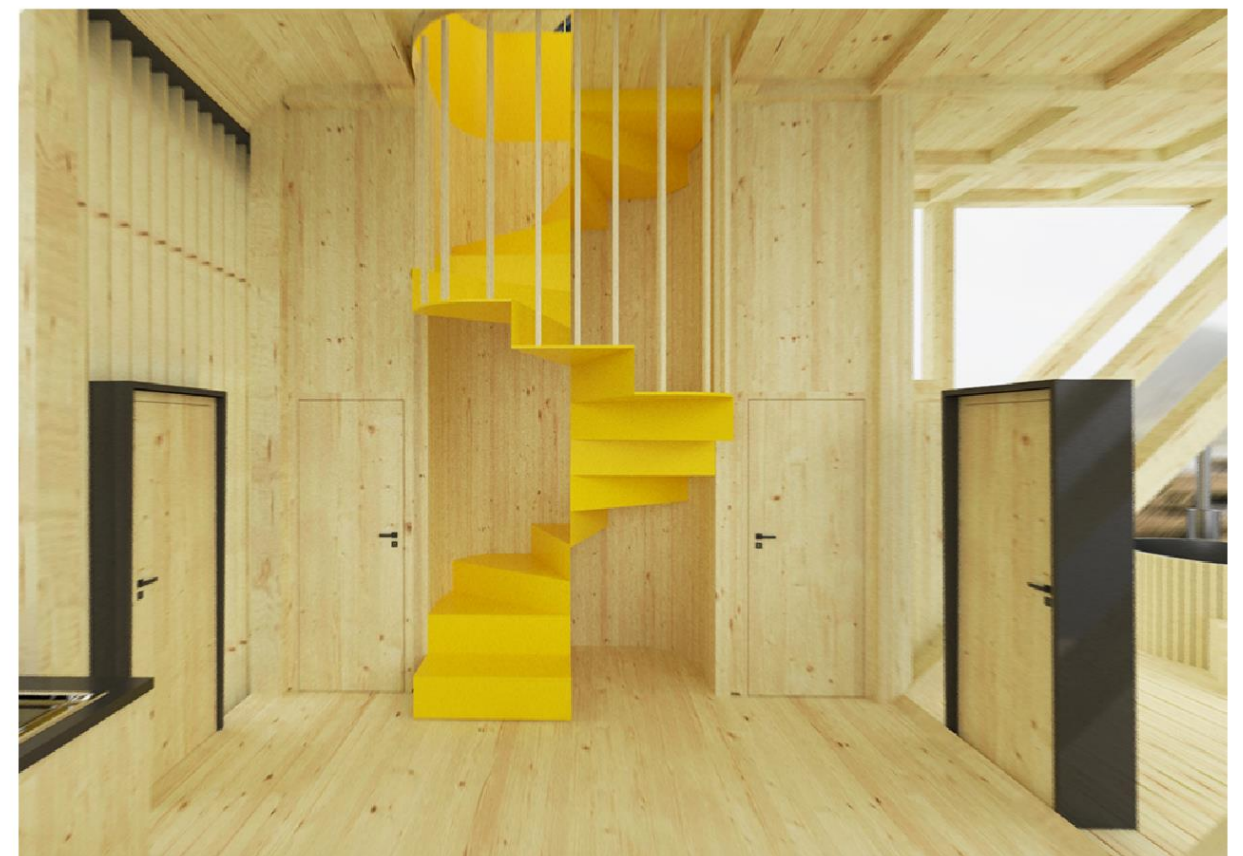
Měřítko: 1:50
Formát: A3

1m

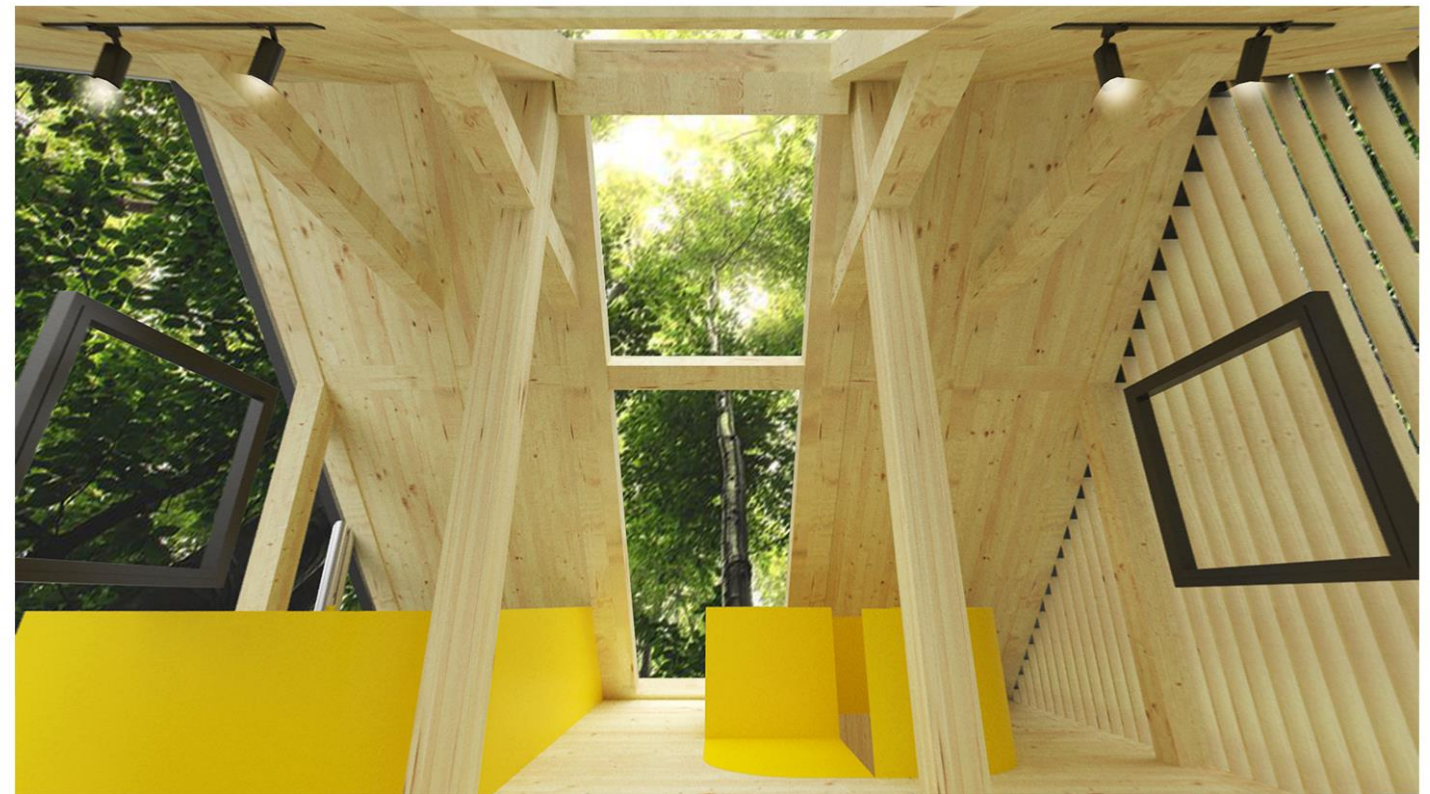
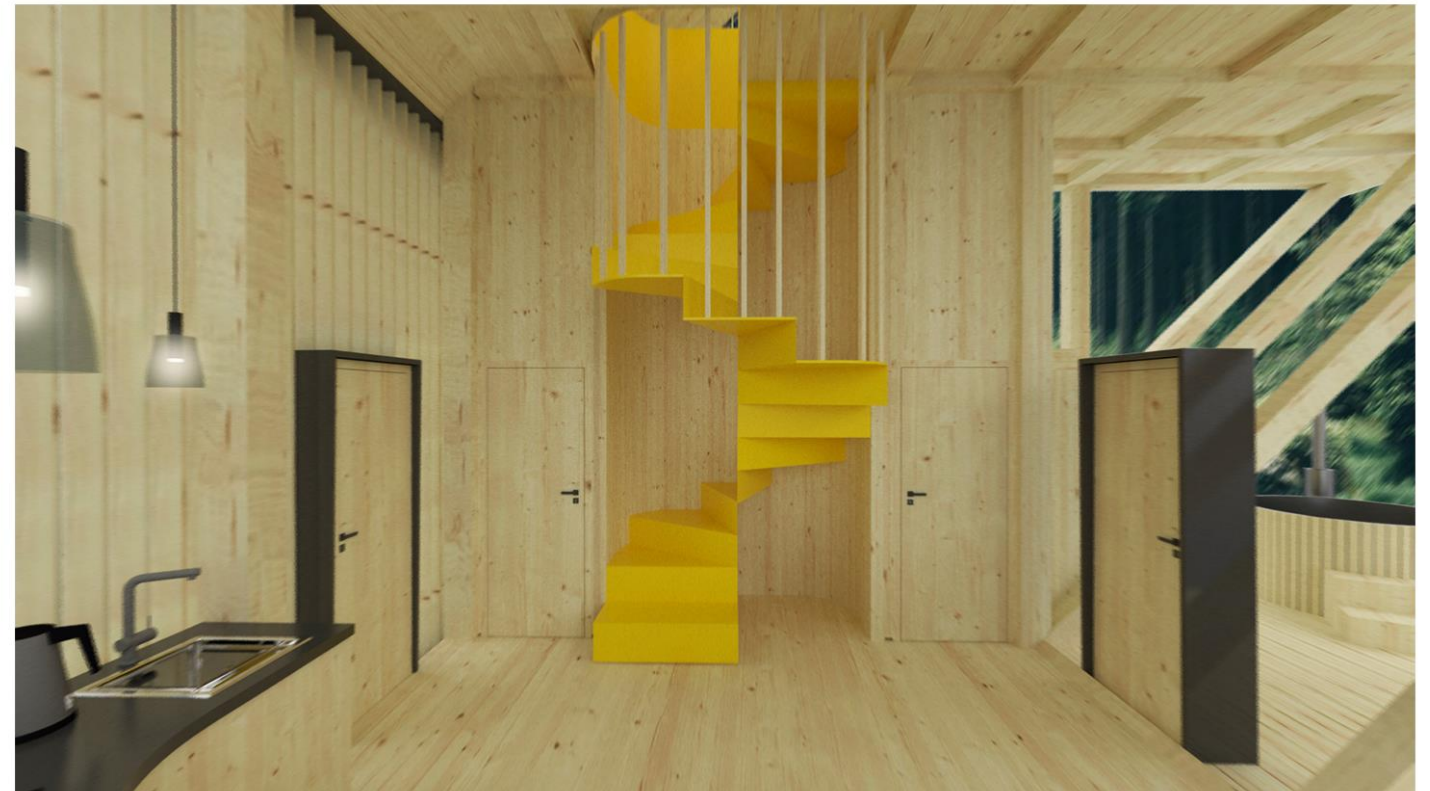

Obrázek 16 – vizualizace – hory. Foto Adéla Nováková (2023)

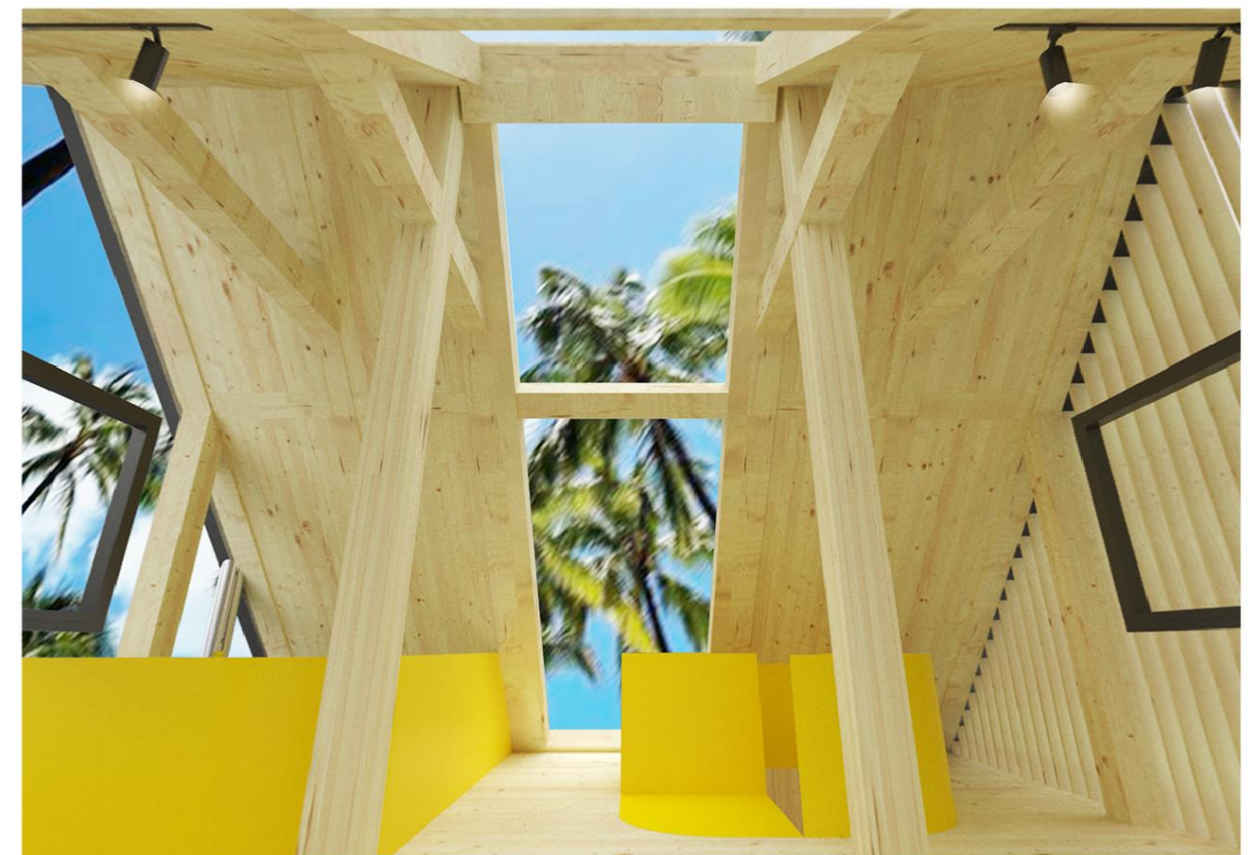
Obrázek 17 – vizualizace – hory. Foto Adéla Nováková (2023)

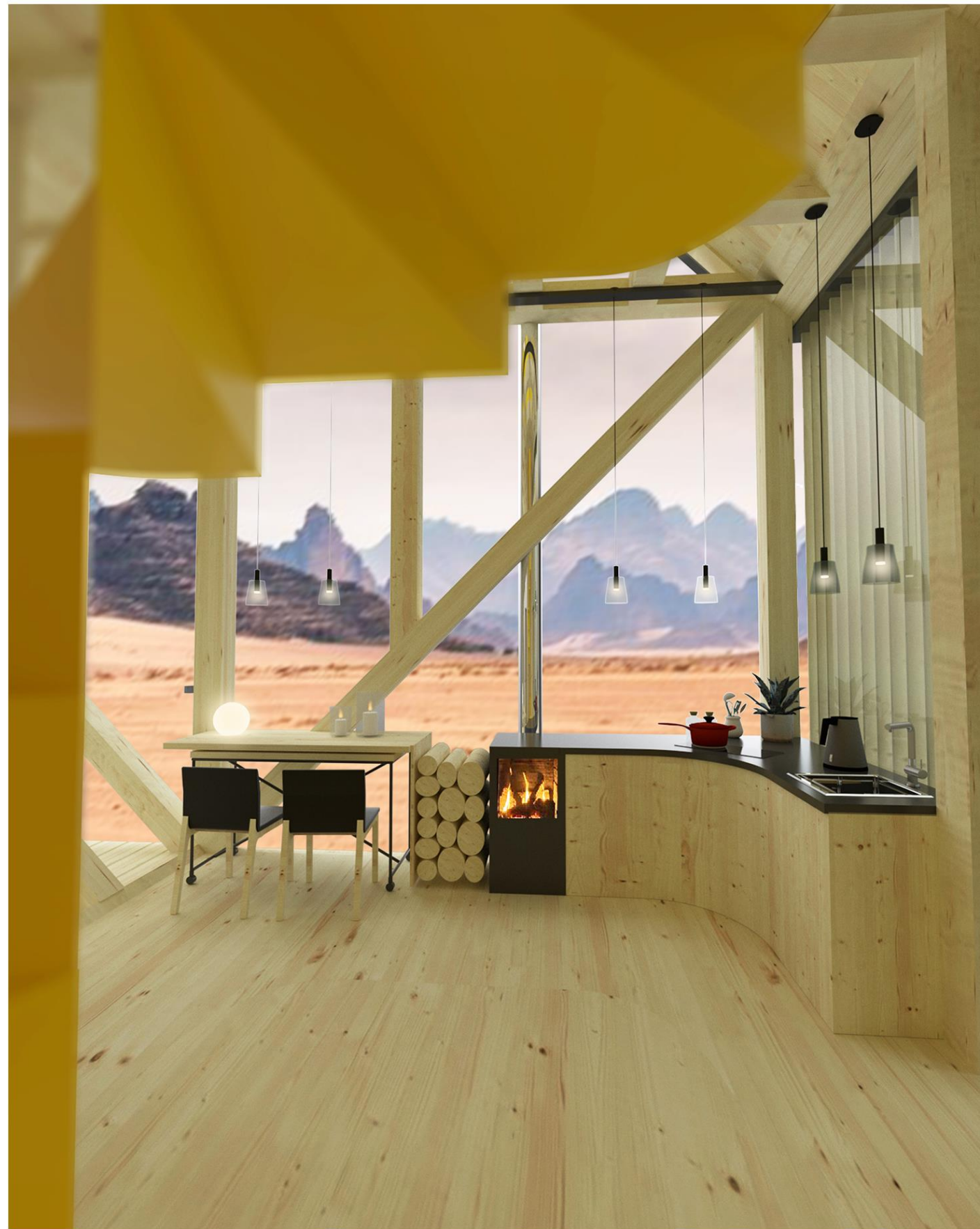
Obrázek 18 – vizualizace – les. Foto Adéla Nováková (2023)

Obrázek 19 – vizualizace – prales. Foto Adéla Nováková (2023)

Obrázek 20 – vizualizace – pláž. Foto Adéla Nováková (2023)

Obrázek 21 – vizualizace – poušť. Foto Adéla Nováková (2023)

ZÁVĚR

Celkový postup práce byl pro mě velkou, ale přesto zajímavou výzvou. Během procesu navrhování jsem narazila na spoustu překážek, se kterými nemám v rámci oboru dostatek zkušeností. Bylo tedy potřeba si hodně věcí ověřovat a dělat spoustu rešerší a průzkumů. Důležitou součástí procesu byly také průběžné konzultace s odborníky, kteří se zabývají statikou a konstrukčním řešením. Zároveň mi to ale dalo příležitost vyzkoušet si práci mimo svou komfortní zónu.

V teoretické práci jsem se seznámila s problematikou biofilie, která podle mého názoru není u běžné populace rozšířená tak, jak jsem očekávala. V oblasti architektury a designu se ale stává čím dál více rozšířenější. Díky tomu si může okolí uvědomit, jak nezbytné je pro své fyzické i duševní zdraví udržovat kontakt s přírodou. Buť třeba jen skrze materiály vybrané v interiéru či výhledem z okna. V kapitole o zážitkovém bydlení jsem získala přehled o tom, jaká zařízení se v hotelnictví nabízejí a jaké služby jsou k dispozici.

Na základě těchto poznatků jsem postupně formovala finální návrh, který pracuje právě s těmito faktory. Výsledkem mé práce je tedy návrh objektu, který je koncipován jako zážitkové ubytování. Jedná se o soběstačnou chatu, která byla navržena tak, aby zapůsobila v jakémkoliv prostředí, a to i v extrémních podmínkách. Také zachovává materiály i barevnost v přírodním duchu. Pracuji s otevřeností a provzdušeností interiéru a propojením interiéru s exteriérem prostřednictvím prosklených stěn.

Téma jako takové vnímám jako velkou, ale kreativní výzvu. Od počátku návrhu byla zajímavou částí volnost, kterou jsem při navrhování měla. Omezena byla pouze velikostí krychle. To je pravděpodobně důvod, proč to byl do značné míry oříšek. Zejména do doby, než se mi povedlo navrhnout vhodnou variantu venkovní i vnitřní dispozice.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**Knižní literatura**

ELLISA¹, E., & Andriani, G. (2015). THE ROUTE AND JOURNEY OF TREE HOUSES. ON DWELLING FORM 2015.

FRIEDMAN, Avi., 2013 Innovative houses: Concepts for Sustainable Living. London: Laurence King Publishing. ISBN 9781780672939.

GATARIĆ, D., Belij, M., Đerčan, B., & Filipović, D. (2019). The origin and development of Garden cities: An overview. Zbornik radova-Geografski fakultet Univerziteta u Beogradu, (67-1), 33-43.

GYMPEL, Jan a Stefan, 2013, BREITLING. Dějiny architektury: od antiky po současnost. V Praze: Slovart. ISBN 978-80-7391-783-8.

HÁJEK, Václav, 2001. Lidová stavení: opravy a úpravy. Praha: Grada. Stavitel. ISBN 80-247-9054-8.

HÁJEK VELINSKÁ, Klára, Jan BORDOVSKÝ, Jan PACOVSKÝ a Martin ŠTRIMPFL, 2022. Velký průvodce karavanisty: Concepts for Sustainable Living. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1771-0.

LIBROVÁ, Hana, 2006. O biofilii. In Člověk a les. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. s. 8-13, 5 s. ISBN 80-210-4202-8.

MRÁZ, Bohumír, 2009. Dějiny výtvarné kultury. 5. vydání, v Idea servis 4. vydání. V Praze: Idea servis. ISBN 978-80-85970-65-4.

SEHO, Hana, Michal BARTOŠ, Karel STIBRAL, Veronika FAKTOROVÁ, Pavel PAVLOVSKÝ, Radek SUCHÁNEK a Irena HRADECKÁ, 2020. Útulny. V Praze: FA ČVUT. ISBN 978-80-01-06709-3.

SODERLUND, J. and Newman, P. 2015. Biophilic architecture: a review of the rationale and outcomes. AIMS Environmental Science. 2 (4): pp. 950-969.

SYROVÝ, Bohuslav, 1974. Architektura svědectví dob: Přehled vývoje stavitelství a architektury. Praha: Nakladatelství technické literatury. ISBN 04-720-74.

TICHÁ, Jana, 2017. Architektura a krajina: texty o moderní a současné architektuře VII. Praha: Zlatý řez, 164 stran; 22 cm. ISBN 978-80-88033-04-2.

VALEŠ, Miroslav, 2006. Inteligentní dům. Brno: ERA. 21. století. ISBN 80-736-6062-8.

Internetové zdroje

ARCHITIZER, c2023, YOUNA Nature Resorts. In: *Architizer* [online]. New York: Architizer [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://peterpichler.eu/projects-item/35-youna-nature-resorts-alpine-region-europe/>

BARATTO, Romullo a Tarsila DUDUCH, 2023. Biophilia in Architecture: Nature Indoors and Outdoors. In: *Arch daily* [online]. São Paulo: ArchDaily [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.archdaily.com/955940/biophilia-in-architecture-nature-indoors-and-outdoors>

BARBIERO, Giuseppe a Rita BERTO, PAZZAGLIA, Francesca, ed., 2021 Biophilia as Evolutionary Adaptation: An Onto- and Phylogenetic Framework for Biophilic Design. In: *Frontiers* [online]. Italy: Frontiers Media [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2021.700709/full#ref62>

CLEANAWATER, 2015. Cleanawater. How do Photovoltaics Work?. In: *Cleanawater* [online]. Newcastle: Bulbeck Group, [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://science.nasa.gov/science-news/science-at-nasa/2002/solarcells>

CRAVEN, Jackie, 2019. A Primer on Green Architecture and Green Design: When "Green" Architecture Is More Than a Color. In: *ThoughtCo.* [online]. USA: Dotdash meredith, [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://www.thoughtco.com/what-is-green-architecture-and-green-design-177955>

ČESALOVÁ, Anna. Zážitek cestovního ruchu jako nástroj regionálního rozvoje [online]. Praha, 2021 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/pvrgk6/>. Diplomová práce. AMBIS vysoká škola, a.s. Vedoucí práce doc. Ing. Alžběta Királ'ová, Ph.D.

DEK, c2023. KVH - masivní konstrukční dřevo. In: *DEK* [online]. Praha: DEK., c2023 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.dek.cz/obsah/technicka-podpora/kvh-masivni-konstrukcni-drevo>

DVORAK, Amy. Floods Threaten the Farnsworth House Every Year—Now, a Plan to Save It [foto]. In: *Dwell* [online]. San Francisco: Recurrent Ventures, c2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://1url.cz/rmiS>

FIBRE GUARD, 2021. ECO-FRIENDLY ARCHITECTURE: THE IMPORTANCE OF SUSTAINABLE DESIGN. In: *Fibre Guard* [online]. Belgie, 2021 [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://fibreguard.com/blog/eco-friendly-architecture-sustainable-design>

Glamping.com, 2023. What Is Glamping?: Travel that forms you. In: *Glamping.com* [online]. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.glamping.com/what-is-glamping/>

JORDAN, Nicole, 2022. Living in van: Important things to know as woman alone. In: *Insider* [online]. New York: Insider [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.insider.com/living-in-van-important-things-to-know-as-woman-alone-2022-4>

KELLER, 2023. Mikropiloty. In: Keller [online]. Praha: KELLER - speciální zakládání, spol., [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.keller-cz.com/odbornost/technologie/mikropiloty>

KNIER, 2002, Gil. How do Photovoltaics Work?. In: *NASA science* [online]. Washington DC: Nasa, 2002 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://science.nasa.gov/science-news/science-at-nasa/2002/solarcells>

Krčmářová, J. (2009). Hypotéza biofilie Edwards O. Wilsona. *Envigogika*, 4(3). <https://doi.org/10.14712/18023061.45>

LEFEBVRE, Christian, 2023. History of glamping. In: Glamp Source [online]. Longueuil, Canada: Christian Lefebvre [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://glampsource.com/en/histoire-du-glamping/>

NOEL, Alexa, Juvy GARCIA a Tanner SAUNDERS, 2018. 8 incredible igloo hotels to visit this winter. In: The Points Guy [online]. New York: The Points Guy, LLC., [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://thepointsguy.com/guide/best-igloo-hotels/>

OBSIDIAN [cca 2023]. Bezrámové zasklení NoFrame4. In: Obsidian: prosklené konstrukce [online]. Otrokovice: surface, [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://www.obsidian.glass/bezramove-zaskleni-noframe4>

PAGE, Tom, 2022. 'Houses That Can Save the World': These homes offer a blueprint for a greener future. In: CNN: Style [online]. USA: Warner Bros. Discovery, [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/style/article/houses-that-can-save-the-world-book-spc-intl/index.html>

PEREZ, Adelyn. AD Classics: The Farnsworth House / Mies van der Rohe. In: Archdaily [online]. Santiago: ArchDaily, 2010 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://www.archdaily.com/59719/ad-classics-the-farnsworth-house-mies-van-der-rohe>

PICHLER, Peter. Domy, nebo stromy? Hotelové pokoje mají zdálky imitovat les [foto]. In: Novinky.cz [online]. Praha: seznam.cz, 2019 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://1url.cz/6rmJN>

ROSE, Soren. Klein A45 tiny house designed by Bjarke Ingels. In: *Klein* [online]. Dánsko: LiveKlein, c2023 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://liveklein.com/houses/a45/>

SHETTY, P., & Alkonda, V. (2022). Glamping—understanding a new tourism trend in Maharashtra [sudoland.cz](https://www.sudoland.cz), c2023. Dřevěné chaty a zahradní domky v designu sudu. In: *Sudoland* [online]. Rožnov pod Radhoštěm: [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://www.sudoland.cz/clanky-o-sudovem-bydleni/drevene-chaty-a-zahradni-domky-v-designu-sudu/>

YOUNG, Terence. A Brief History of the RV. In: Smithsonian magazine [online]. Washington DC: Smithsonian Magazine, 2018 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.smithsonianmag.com/innovation/brief-history-rv-180970195/>

Obrázky

Glamping.com, c2023. Cabins [foto]. In: *Glamping.com* [online]. [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://www.glamping.com/static/media/uploads/property/dunton%20hot%20springs/01-dolores-honeymoon.jpg>

GURON, 2022. Freya (stan Nordisk 20) [foto]. In: *Guron* [online]. Razová (okres Bruntál, [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://www.guron.cz/images/glamping/freya/freya1.jpg>

KNIER, Gil. How do Photovoltaics Work? [foto]. In: *NASA science* [online]. Washington DC: Nasa, 2002 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: https://science.nasa.gov/science-pink/s3fs-public/styles/large/public/mnt/medialibrary/2002/01/01/solarcells_resources/array.gif?itok=qn2kg2xa

Krkonoše, 2022. Poznejte krkonošské útulny: ATÚLN na Klínových Boudách [foto]. In: *Krkonoše* [online]. Vrchlabí: Krkonoše, [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://1url.cz/YryaH>

NOEL, Alexa, Juvy GARCIA a Tanner SAUNDERS, 2018. 8 incredible igloo hotels to visit this winter [foto]. In: The Points Guy [online]. New York: The Points Guy, LLC., [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://thepointsguy.global.ssl.fastly.net/us/originals/2018/03/Kakslauttanen-glass-igloo-bed-e1519327182112.jpg?width=1920>

ROSE, Soren. Klein A45 tiny house designed by Bjarke Ingels [foto]. In: *Klein* [online]. Dánsko: Klein, c2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://liveklein.com/wp-content/uploads/2022/03/ELEVATION-FRONT-1000-PX.png>

SMALLS, Ricky. How to Design Your Camper Van Layout?: Camper Van Layout [foto]. In: *Camper life* [online]. Amazon Services, 2019n. 1. [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://camperlife.co/wp-content/uploads/2019/04/09Camper-Van-Layouts-.jpg>

sudoland.cz, c2023. Dřevěné chaty a zahradní domky v designu sudu [foto]. In: *Sudoland* [online]. Rožnov pod Radhoštěm: [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://cdn.myshoptet.com/usr/www.sudoland.cz/user/documents/upload/drevene-chaty-a-zahradni-domky-sudy.jpg>

VILLARREAL, Alexandra, 2020. Get Lost in the Woods at These Five Magical Texas Treehouses [foto]. In: *Texas Monthly* [online]. Texas: Emmis Publishing, [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://1url.cz/kry3b>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – ATÚLN na Klínových Boudách, foto Krakonoše (2022).....	12
Obrázek 2 – Půdorys obytného auta. Foto Ricky Smalls (2019)	13
Obrázek 3 – Ubytování v týpí stanu Freya. Foto GURON (2022).....	13
Obrázek 4 – Cabins. Foto Galmping.com (2023).....	14
Obrázek 5 – Dům na stromě Jurta Lofthaven. Foto Alexandra Villarreal (2020).....	14
Obrázek 6 – sudové chatky. Foto sudoland.cz (2023).....	15
Obrázek 7 – Prosklené iglú. Foto Noel, Garcia a Saunders (2018).....	15
Obrázek 8 – Farnsworth house. Foto Amy Dvorak (2023)	16
Obrázek 9 – YOUNA Nature Resort. Foto Peter Pichle (2019).....	16
Obrázek 10 – Klein A45. Foto Soren Rose (2023).....	16
Obrázek 11 – Prvotní návrhy, zrcadlová varianta. Foto autor práce	19
Obrázek 12 – Prvotní návrh dispozice, přízemí. Foto autor práce	19
Obrázek 13 – Prvotní návrh odpočinkové zóny, mezipatro. Foto autor práce	19
Obrázek 14 – Prvotní návrh ložnice, poslední patro. Foto autor práce	20
Obrázek 15 – Fotovoltaické panely. Foto Gil Knier (2002).....	23
Obrázek 16 – vizualizace – hory. Foto Adéla Nováková (2023)	33
Obrázek 17 – vizualizace – hory. Foto Adéla Nováková (2023)	34
Obrázek 18 – vizualizace – les. Foto Adéla Nováková (2023)	35
Obrázek 19 – vizualizace – prales. Foto Adéla Nováková (2023)	36
Obrázek 20 – vizualizace – pláž. Foto Adéla Nováková (2023).....	37
Obrázek 21 – vizualizace – poušť. Foto Adéla Nováková (2023)	38

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: CD dokumentace